

**Självvärdering av forskningsverksamheten vid:
Institutionen för kultur och samhälle (IKS)**

Baserat på åren 2018-2022

HÖGSKOLAN
DALARNA

SJÄLVVÄRDERING FORSKNING

INSTITUTIONEN FÖR KULTUR OCH SAMHÄLLE (IKS)

23-04-17

1 Kunskapsområdet

1.1. Forskningens innehåll och orientering vid institutionen.

Inom IKS bedrivs forskning om demokrati, arbetsliv, turism, ekonomi och interkulturalitet, en forskning som i mer övergripande termer kan sägas beröra samtidens utmaningar på olika nivåer i det långsiktigt hållbara samhället – ekonomiskt, politiskt, socialt och kulturellt. Forskningsverksamheten sker i anslutning till sex seminariemiljöer:

- *Arbetsvetenskapliga seminariet*
- *Audiovisuella seminariet*
- *Centrum för besöksnäring/forskning (CeTLER)*
- *Humanioraseminariet*
- *Högre seminariet för näringsliv och samhälle*
- *Transition, identitet och civilsamhälle (TICS)*

Forskningens innehåll och orientering redovisas vid beskrivningen av respektive seminariemiljö (se 3.1.) Se också bilaga 1 där en skiss visar institutionens två sammanhållna akademiska miljöer, de sex seminariemiljöerna samt två gränsöverskridande seminariemiljöer.

Inom institutionen finns 61 lärare med doktorsexamen, 5 konstnärliga lektorer, 10 professorer, 2 konstnärliga professorer, 16 docenter samt 17 doktorander anställda inom följande ämnen: Arbetsvetenskap, Bildproduktion, Filosofi, Företagsekonomi, Historia, Kulturgeografi, Ljud- och musikproduktion, Nationalekonomi, Personal- och arbetsliv, Religionsvetenskap, Rättsvetenskap, Sociologi, Statsvetenskap samt Turismvetenskap.

1.2. Forskningsverksamhetens utveckling de fem senaste åren och dess mål, planer och strategier för de kommande fem åren.

IKS är ett resultat av en större organisationsförändring inom Högskolan, som genomfördes under perioden 2018 till 2021, för att bland annat förbättra förutsättningarna att på sikt erhålla tillstånd att bedriva forskarutbildning inom Hum-samområdet. De seminariemiljöer som bildar stommen i IKS nuvarande forskningsverksamhet har initierats och utvecklats i en tidigare organisation, där syftet främst har varit att svara mot utbildningens behov. Genom att samla samtliga forskare inom samhällsvetenskap och humaniora (exklusive språken) som tidigare varit utspridda på flera institutioner, till en gemensam administrativ och operativ enhet förbättras möjligheterna att stärka forskningen och utveckla kvaliteten i utbildningen.

I Högskolans verksamhetsuppdrag för IKS identifieras två ” mogna sammanhållna akademiska miljöer”¹ inom institutionen – *Hum-sam* och *Dalarnas audiovisuella akademi (DAVA)*. I uppdraget till

¹ ”(...) I en sådan sammanhållen kunskapsmiljö samverkar lärare/forskare i nära relaterade ämnen och med komplementära kompetenser med utgångspunkt i forskningens och utbildningens behov. Sammanhållningen i miljön skapas av den intellektuella samhörighet som finns inom lärarlag och forskargrupper i förhållande till de krav som utbildningen och forskningen ställer (...).” (Strategi för Högskolan Dalarna 2020–2026)

institutionen ingår att utveckla båda miljöerna, och när det gäller Hum-sam göra det på ett sätt som möjliggör för Högskolan att 2025 erhålla tillstånd att bedriva forskarutbildning inom ett nationellt relevant område inom humaniora- och samhällsvetenskap (se 4.2).

Institutionen har också sedan dess tillkomst uppmuntrat och riktat särskilda medel till forskningsinitiativ som går över gränserna för miljöerna, dess ämnen och seminarier.

1.3. Bedömning av den egna forskningens ställning i Sverige och internationellt.

I redovisningen nedan tillämpas indirekta kvalitetsindikatorer för bedömningen av institutionens forskning. En viktig sådan är forskarnas förmåga att erhålla externa forskningsmedel i konkurrens – exempelvis medel från VR, RJ, Forte, KK-stiftelsen och ÖSS. En redovisning av forskarnas konkurrenskraft i detta avseende återges i beskrivningen av respektive seminariemiljö (3.1).

En annan viktig kvalitetsindikator är publiceringar, och här visar data för de senaste åren att institutionens forskare i god utsträckning når ut i nationella och internationella publikationskanaler, vilket bland annat framgår i UKÄ:s statistik. Inom området *samhällsvetenskap* redovisar Högskolan Dalarna år 2021, 295 publikationer, vilket är fler än jämförbara lärosäten². Inom området *Humaniora och konst* redovisar Högskolan 114 publikationer för 2021, vilket exempelvis är fler än Karlstad universitet (105) och Mittuniversitetet (101).

En granskning av DiVA-underlaget för institutionens publiceringar under perioden 2018 - 2022 visar att institutionens forskare har publikationer på norska listan 1 och 2, liksom exempel på toppciteringar inom fält (baserat på uppgifter från Web of Science, Clarivate). Underlaget i DiVA omfattar 630 poster, hämtade från samtliga ämneshemvister, med alla slags publikationstyper representerade. Hämtat via ämnestillhörighet och seminariemiljö ser publikationsaktiviteten ut på följande sätt.

Tabell 1. Totalt antal DiVA-registrerade publikationer³ samt antal publikationer på Norska listan 1 och 2, och antal toppnoteringar inom fält, perioden 2018 – 2022.

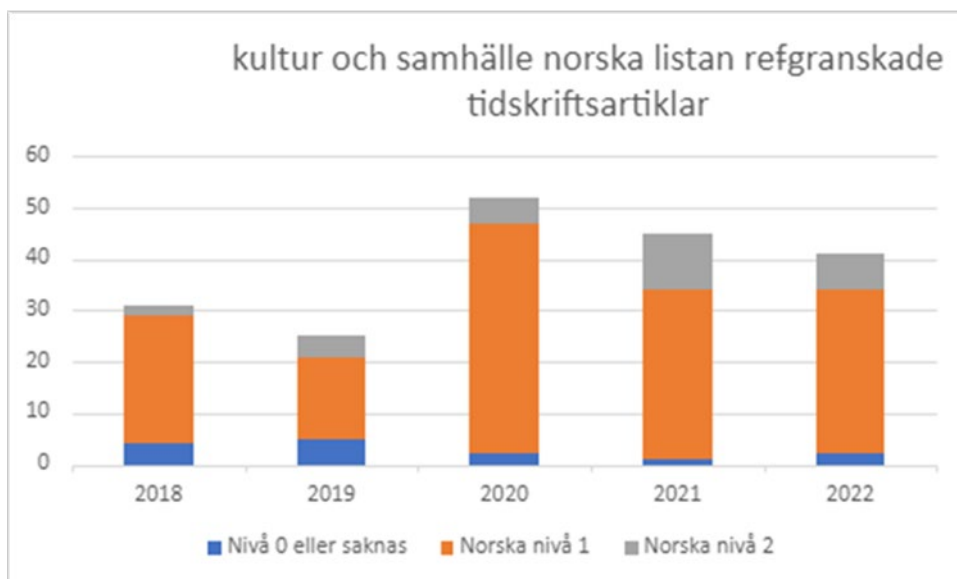
Seminariegrupp	Norska listan 1	Norska listan 2	Top 25% in field	Top 10% in field	Top 5% in field	Totalt antal DiVA-reg.
<i>Arbetsvetenskapliga seminariet</i>	15	3	-	-	-	45
<i>Audiovisuella seminariet</i>	27	-	-	-	1	92
<i>CeTL&R-seminariet</i>	65	4	5	2	1	139
<i>Humanioraseminariet</i>	45	8	3	-	-	164
<i>Näringsliv och samhälle</i>	54	13	4	-	1	103
<i>TICS-seminariet</i>	31	10	2	1	-	87
Totalt	237	38	14	3	3	630

Ett annat sätt att mot samma underlag belysa miljöns genomslag är att se på publikationsunderlaget nedbrutet i å ena sidan referegranskade tidskriftsartiklar, och å andra sidan böcker och bokkapitel. Nedanstående två figurer visar andelen inom respektive publikationstyp fördelat enligt norska listan 0, 1 och 2.

² Ex. Högskolan i Gävle (266), Högskolan Väst (223) eller Högskolan i Halmstad (209). UKÄ statistik Forskningspublikationer 2021. [Statistik - Universitetskanslersämbetet \(uka.se\)](https://www.uka.se/statistik) [Hämtat 23-02-15]

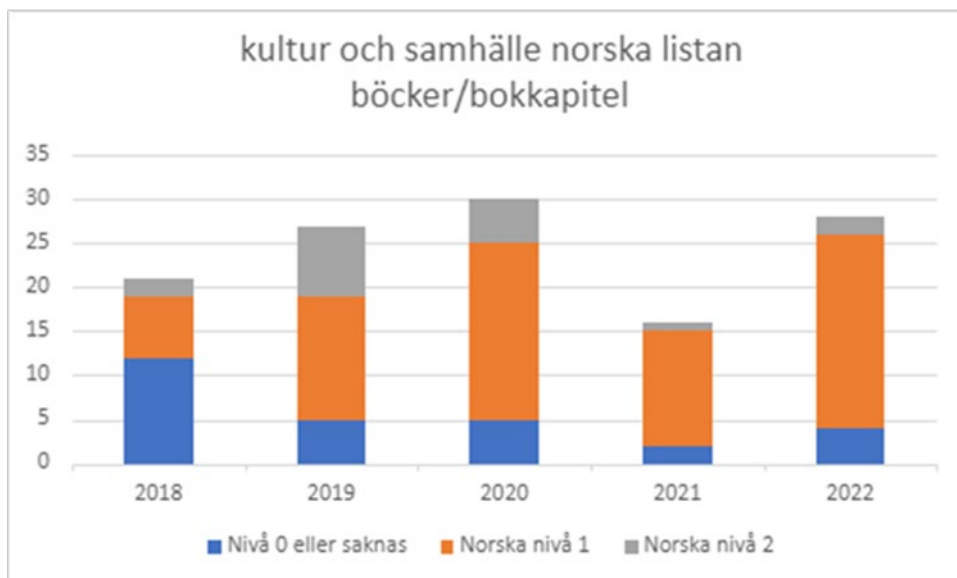
³ Bok, bokkapitel, referegranskat artikel i tidskrift, konferensbidrag, övrigt vetenskapligt, populärvetenskap, debatt, mm.

Figur 1. Referee-granskade tidskriftsartiklar från IKS, perioden 2018 - 2022.

Av sammanlagt 194 tidskriftsartiklar för perioden finns 151 artiklar (78%) på Norska listan 1 och 29 på norska listan 2 (15%).

Figur 2. Böcker/bokkapitel från IKS, perioden 2018 - 2022.

Av sammanlagt 128 böcker/kapitel för perioden finns 76 böcker/kapitel (60%) på Norska listan 1 och 18 böcker/kapitel på Norska listan 2 (14%).

1.3.1 Institutionens bedömning

IKS publikationsmönster visar:

- att samtliga forskningsmiljöer har det stora flertalet av sina publikationer i nationella och internationella tidskrifter inom norska listan 1. I stort sett alla miljöer är representerade också med publikationer på norska listan 2.
- att en mindre grupp forskare inom IKS återfinns bland toppciterade 5-10-25% inom sina fält. Från *CeTLER* (åtta forskare), *Näringsliv och samhälle* (fem forskare) samt tre forskare från *TICS-*

seminariet och *Humanioraseminariet* vardera. Det *Audiovisuella seminariet* har en forskare som tillhör gruppen 5% mest citerad inom sitt fält.

Sammantaget bedömer institutionen att den samlade miljön står väl sig i en nationell jämförelse, och inom vissa områden också internationellt.

Även om det är svårt att göra en heltäckande värdering av forskningens ställning kan vissa bibliometriska granskningar ändå ge indikationer på detta. En rapport från *DAMVAD Analytics 2022*, visar ett sätt att ge en bild av i första hand samhällsvetenskapliga forskares impact och därmed hur delar av institutionens forskning utmärker sig.⁴ Analysen från *DAMVAD* baserar sig enbart på publikationer tillgängliga i databasen Scopus, vilket missgynnar konstnärliga och humanioraforskarens publikationer, som i detta underlag i stort sett saknas.⁵

I en övergripande slutsats gällande hela lärosätet konstaterar *DAMVAD*-rapporten att Högskolans publikationsprestanda har haft en betydande tillväxt under senare år.

Compared to other universities with similar levels of external funding, Dalarna University has, together with University West, experienced the most significant growth in publication volume since 2017. Even when compared to the Swedish average, the publication volume growth is relatively large between 2017 – 2021 (*DAMVAD Analytics 2022*, s 5).

Den enda miljö inom institutionen som nämns i *DAMVAD*:s översikt är den turismvetenskapliga forskningen, som bland annat präglas av väl utvecklade internationella forskningsarbeten (*DAMVAD Analytics 2022*, s 6). Den turismvetenskapliga forskningsmiljön vilar enligt rapporten på framgångsrika forskare, som ”all are prominent figures in their respective clusters” (*DAMVAD Analytics 2022*, s 76).⁶ Rapporten fångar således in beroendet av framgångsrika och produktiva forskare inom olika fält. Det gäller till viss del även för de andra samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen vars publikationer inte fångas upp i *DAMVAD*:s undersökning. I en summerande kommentar bedömer rapporten forskningen vid Högskolan Dalarna på följande sätt.

While the analysis as a whole shows that the total publication volume at Dalarna University is increasing and the scientific quality of the research is generally high, the fragility of the research foundation must be considered for all research areas (*DAMVAD 2022*, s 7).

Det är en slutsats som institutionen instämmer i. Den högt rankade forskningen är ofta beroende av ett mindre antal framgångsrika forskare. Samtidigt visar institutionens erfarenheter att framgångsrika forskare kan fungera som draglok för att utveckla en mer stabil forskningsmiljö genom att locka och engagera juniora forskare och doktorander.

En tredje kvalitetsindikator för bedömningen av forskningens ställning är i vilken utsträckning forskare är efterfrågade inom vetenskapssamhället för olika typer av akademiska förtroendeuppdrag. En redovisning av detta för forskarna inom IKS återfinns i avsnitt 3.3 – 3.6.

1.3.2 Publikationer, författarskap och kön

I underlaget från Högskolans forskningsstöd redovisas en mindre könsskillnad vad gäller publikationsaktivitet. Av totalt 604 publikationer är 236 författade av kvinnor (39%) och 368 författade av

⁴ *DAMVAD Analytics* (2022). Research Impact and Strengths Dalarna University. Analysen täcker åren 2017 – 2021 och är således inte helt överlappande med innevarande granskningsperiod 2018 - 2022.

⁵ *DAMVAD* fokuserar på samförfattade artiklar i databasen Scopus. Många enskilda publikationer inom IKS syns inte i *DAMVAD*:s Scopusbaserade klusterbilder. En systematisk analys av exempelvis Google Scholars citeringsdata skulle ge en annan bild och för vissa forskare inom humaniora skulle en sådan analys ge bättre utfall avseende synlighet och genomslag.

⁶ (*DAMVAD 2022*, s 76). Denna forskningsdynamik syns också i de ordklusterbilder som skapats utifrån nyckelord i DiVA.

män (61%). Detta stämmer på det hela taget väl överens med den relativa andelen anställda kvinnor som utgör 43% av de anställda med forskningsaktivitet, jämfört med andelen anställda män som utgör 57% av de anställda med forskningsaktivitet.

2 Förutsättningar: organisation och resurser vid institutionen

2.1. Forskningsverksamhetens finansiering, organisation och ledning, inkl. principerna för fördelning av forskningsmedel och forskares inflytande över beslut som rör forskningsverksamheten.

Forskningsverksamheten har sedan institutionens bildande 2021 fördelat ca. 20 – 21 miljoner kr av internt forskningsanslag per år. Samtliga konstnärliga och disputerade lektorer kan ansöka om medel för forskning eller vetenskaplig verksamhet under det kommande verksamhetsåret. Utöver forskningsprojekt kan det gälla medel för att förbereda en extern forskningsansökan eller för att färdigställa en bok eller artikel. Ansökningarna bereds kollegialt av ett forskningsutskott med ämnesöverskridande sammansättning och föredras inför institutionens ledningsråd (IL) innan prefektbeslut. Vanligtvis anslås medel motsvarande 10–15% i tjänst/år för dem som får sin ansökan beviljad. Under perioden har också extra medel tilldelats forskare som initierat tvärvetenskapliga projekt.

Fördelningsmodellen möjliggör en transparent styrning av medlen för forskning, men ger också utrymme för enskilda forskare att erhålla medel för goda forskningsidéer. Institutionen menar att forskningens frihet och förnyelseförmåga kan ta sig olika former. Dels genom de enskilda forskarnas individuella forskningsidéer. Dels genom forskarnas frihet att ansluta sig till den grupp av forskare som bildar den kritiska massan för varje seminariemiljö.

Utöver interna medel på 94 miljoner kr till forskningen under perioden 2018 – 2022, har institutionens forskare också erhållit och förbrukat närmare 56 miljoner i externa forskningsmedel. I institutionens verksamhetsmål ingår uppdraget att öka de externa forskningsmedlen, och forskare uppmuntras att ansöka om medel i olika fora: EU-medel, hos de nationella forskningsråden och i samverkan med regionala aktörer.

De högre seminarierna leds och hålls samman av seniora vetenskapliga ledare med ansvar att organisera seminariespecifika program. Seminarieledare har 5% i tjänst/år för uppgiften och 40 000 kr/år avsätts i expenser för varje seminariemiljö för bl.a. nationella eller internationella gästande forskare.

Det interna forskningsanslaget fördelar 30% i tjänst/år till professorer för forskning. Utöver lektorstilldelning (efter beviljad ansökan) får docenter 5% i tjänst/år som extra docentmedel.

2.2. Institutionens arbete med kompetensförsörjning: rekryteringsstrategier för uppbyggande av robusta och kreativa forskningsmiljöer.

Institutionen är förhållandevis väl försedd med vetenskaplig kompetens. Ca. 60% av lärarna är idag disputerade, en siffra som successivt kommer att öka genom att bl.a. antalet doktorander planeras att bli fler. Även den seniora kompetensen inom institutionen har goda förutsättningen att stärkas, genom att disputerade forskare kandiderar för att befordras till docent (ca. 2 befordrade docenter per år). Institutionen har således i betydande utsträckning makten över den egna kompetensförsörjningen.

När det gäller professorer är det mest angeläget att stärka den audiovisuella forskningsmiljön. Där saknas för tillfället en fast *vetenskaplig* professur, som är under tillsättning. För övriga seminariermiljöer kan det i något fall bli aktuellt med nyrekrytering till följd av kommande pensionsavgångar.

För seminariermiljöernas uppbyggnad av handledarkompetens ges stöd till lektorer och docenter – 10 000 kr per deltagare – för att följa en forskarhandledarkurs vid Örebro universitet. Den enskilde forskaren använder egna kompetensmedel liksom delar av det interna forskningsanslaget för att frigöra tid för denna karriärmeritering.

2.3. Ändamålsenligheten i lokaler och övrig arbetsmiljö för forskning.

Institutionen IKS har sedan sin tillblivelse 2021 varit delad mellan städerna Borlänge och Falun. Humanioraämnena liksom bildproduktion och ljud- och musikproduktion samt sociologi och statsvetenskap finns i Falun, medan ämnena arbetsvetenskap, turismvetenskap/kulturgeografi, företagsekonomi, nationalekonomi och rättsvetenskap finns i Borlänge. Detta har inte varit optimalt för den gemensamma forskningsmiljön, även om lärare och forskare utvecklat fungerande hybridträffar med en blandning av möten på campus och online. Ett hårt arbete har lagts ner för att möjliggöra en framtida gemensam lokalisering på en och samma ort, och ett beslut i frågan kommer att fattas under senhösten 2023.

De audiovisuella forskarna disponerar ett 68 m² stort audiovisuellt laboratorium där konstnärliga projekt och undersökningar av musikteknologiska landvinningar samsas med vetenskapliga projekt. Forskarna har dessutom tillgång till Mediehusets olika laborativa miljöer (ljud- och bildstudior), lyssnings- och visningslokaler, samt teknik (för ljud, ljus och bild) när de inte tas i anspråk av undervisning.

2.4. Administrativt stöd såsom IT, bibliotek, personal, ekonomi, kvalificerat utredningsstöd, språkstöd, stöd gällande datalagring, etikprövning eller juridiska frågor, m.m.

Forskarna använder högskoleövergripande resurser för bibliotek, personal, utredningsstöd, språkstöd, etikstöd, juridiskt stöd och datalagring. Högskolan Dalarnas bibliotek ger personalen tillgång till ca 23 000 tidskrifter i fulltext. Biblioteket har också en open-access-strategi. När artiklar inte finns tillgängliga open access används fjärrlån.

Ekonomistöd ordnas via institutionens ekonomer och språkstöd finansieras av forskningsbudgeten. Forskningsetiska nämnden (FEN) bistår med rådgivning vid forskningsetiska frågor, inklusive hjälp vid ansökan om etikprövning kopplat till forskningsprojekt. Det som brister idag är IT-stödet, då IT-avdelningen inte anser sig ha i uppdrag att stödja forskningen. Det finns heller inget forskningsstöd särskilt dedikerat till den audiovisuella forskningen, som till betydande del är teknikintensiv.

Ett forskningsstöd finns men motsvarar inte i tillräcklig grad forskarnas behov. Det ökade kravet på rättssäker datalagring, med vidhängande juridiska frågor, kräver stor kompetens och eftertanke. En diskussion pågår inom Högskolan om hur motsvarigheten till ett *Grants office* ska utformas och ledas.

3 Forskningens genomförande, resultat, genomslag och professionsrelevans

3.1. Pågående forskning, inkluderande aktuella och planerade projekt samt avslutade projekt som ännu är av vikt för institutionens profilering och vägval.

Under perioden 2018 – 2022 har den samlade forskningen inom institutionen omfattat ca. 150 miljoner kr. Nedan redovisas forskningen i anslutning till respektive seminariemiljö med ett särskilt fokus på de externt finansierade forskningsprojekt, dels för att belysa forskningens innehåll, dels för att ge en fingervisning om forskningsmiljöernas konkurrenskraft. Det är en komplex uppgift att hitta en konsekvent redovisningsmodell av erhållna och förbrukade externa medel, och uppgifter från olika underlag har kombinerats i ett försök att ge en rättvis bild av respektive seminariemiljö.

3.1.1. Arbetsvetenskapliga seminariet

Det arbetsvetenskapliga seminariet bildades 2011 och omfattar ett flertal områden och perspektiv som berör både arbetsmarknads- och organisationsnivån samt arbetsmiljö, och är inriktat mot studier av människor i arbete och arbetets former och processer. Med stöd i framförallt externa forskningsmedel studeras frågor om arbetsorganisation, kön/genus, företags omställningsprocesser, digitalisering, arbetskvalitet, styrning och ledarskap, hållbar arbetsmiljö, välfärdsteknik och konsekvenser för arbetsvillkor och praktiker i ett strukturellt maktperspektiv.

Seminariets 10–12 forskare träffas ungefär en gång i månaden och behandlar utkast till forskningsansökningar, artiklar och utdrag ur pågående doktorandarbeten. Interna forskningsmedel ligger delvis också till grund för det arbetsvetenskapliga seminariet och bidrar till arbetet med skrivande och publicering av böcker, artiklar, bokkapitel och konferensbidrag samt förberedelser och skrivande av ansökningar om externa forskningsmedel. En del av forskningsprojekten bedrivs gemensamt inom ämnesgruppen, medan andra genomförs i samarbete med olika ämnen och institutioner vid Högskolan eller andra lärosäten både i Sverige och utomlands.

Under de senaste fem åren har forskare inom seminariet erhållit externa forskningsmedel för en rad forskningsprojekt. Några exempel:

2022 erhöles forskningsmedel till projektet ”Homosociala normer i byggbranschen – arbetsmiljöarbete för mer jämställda, säkra och socialt hållbara arbeten” (Svenska Byggbranschens Utvecklingsfond, 2023–2024). Projektet syftar till att öka kunskapen om sociala normers betydelse, machokultur och att bättre förstå varför riskfyllda beteenden i arbetet uppstår. Målsättningen är även att få kunskap om hur byggföretag kan utveckla hållbara, säkra och jämställda arbetsmiljöer. I projektet anställs en doktorand i ämnet arbetsvetenskap.

2021 erhöles medel till forskningsprogrammet ”Män i fokus – att utforska homosociala kulturer och organisationer och utveckla metoder och åtgärder för att motverka sexuella trakasserier” (Forte, 2021–2027). Inom ramen för detta program undersöks homosociala kulturer i mansdominerade organisationer i syfte att öka förståelsen av dynamiken i sexuella trakasserier.

2021 erhöles medel till forskningsprojektet ”Det nya Normala? En studie om funktionshinder och möjliggörare, distansarbete och inkluderande arbetsmiljö med utgångspunkt i coronapandemin” (Forte, 2021–2024). Projektet tar sin utgångspunkt i den pågående coronapandemin och undersöker hur personer med funktionsnedsättning upplevt/upplever hur det är att arbeta hemifrån.

2020 erhöills medel till forskningsprojektet ”Att skapa ett inkluderande arbetsliv – en kunskapssammanställning” (Forte, 2020–2022). Syftet med projektet är att göra en kunskapsöversikt som bidrar med en systematisk och tematisk överblick över befintlig forskning om inkluderande arbetsliv, och som identifierar kunskapsluckor och framtida forskningsbehov relevanta för svenska arbetsorganisationer och arbetsplatser.

2020 erhöills externa medel till projektet ”Omstrukturering av besöksnäringen i spåren av Covid-19: Konsekvenser för individer och arbetsmiljöer” (AFA Försäkring, 2020–2023). Projektet undersöker pandemins effekter på svensk arbetsmarknad. Fokus ligger på företags omställningsprocesser med korttidspermitteringar och uppsägningar som följd av covid-19-krisen och hur detta har påverkat individer och arbetsmiljöer inom besöksnäringen. I projektet undersöks också betydelsen av samspelet mellan de lokala parterna för den organisatoriska utvecklingen med hänsyn tagen till institutionella förutsättningar och ett hastigt försvinnande kundunderlag. Inom ramen för projektet har en doktorand anställts i ämnet arbetsvetenskap.

2019 erhöills externa forskningsmedel till projektet ”En komparativ studie av de långsiktiga erfarenheterna av omstrukturering: strukturell påverkan på framgångsrika övergångar till ett hållbart arbetsliv” (Forte, 2019–2022). Projektet utgår från omstruktureringar av stålindustrin och utgör en av delarna i ett komparativt projekt med forskare i Storbritannien och Australien. Det bygger på arbetslivsbiografiska intervjuer med uppsagda kollektivanställda och deras familjer med syfte att retrospektivt förstå deras erfarenheter, samt omställningars betydelse för familjer/hushåll, och partners/makars roll under och (10–15 år) efter omställningsprocessen. Länderkomparationer görs genom studier av bland annat omställningsregimer.

2020 och 2018 fick två forskningsprojekt finansiering från AFA Försäkring (2020–2024) respektive Stiftelsen Hästforskning (2018–2020) i linje med en inriktning inom ämnets forskning som handlar om mätning av fysisk arbetsmiljö (luftföroreningar, muskelbelastning etc) samt hur ett långsiktigt förebyggande och systematiskt arbetsmiljöarbete praktiskt kan integreras. I det ena projektet studeras hur ett långsiktigt förebyggande och systematiskt arbetsmiljöarbete kan integreras och vara kontinuerligt fungerande inom hästnäringen med fokus på ridskolor och travstall. I det andra är målet att tillsammans med hästnäringen utveckla metoder och verktyg för ett kontinuerligt arbetsmiljöarbete, med särskilt fokus på egenskaper som skapar motivation och engagemang.

Tabell 2. Sammanställning av forskningsprojekt, erhållna medel och finansiär, perioden 2018 – 2022.

Extern forskningsfinansiär	Erhållna medel	Projekttitel
Afa Försäkring 2020-2023	4 468 000 kr	Omstrukturering av besöksnäringen i spåren av Covid-19: Konsekvenser för individer och arbetsmiljöer
Forte 2019-2023	2 165 000 kr	En komparativ studie av de långsiktiga erfarenheterna av omstrukturering: strukturell påverkan på framgångsrika övergångar till ett hållbart arbetsliv
Afa Försäkring 2018-2024	1 950 000 kr	Säker hästnäring
Afa Försäkring 2016-2018	1 300 000 kr	Implementering av internationellt etablerad metod för minskade kemiska risker på svenska arbetsplatser
Stiftelsen hästforskning 2018-2020	770 000 kr	Förbättrad arbetsmiljö inom hästnäringen genom nya metoder och verktyg
Region Dalarna 2019-2021	710 000 kr	Stay with me – forskarstödd samverkan för att behålla, attrahera och rekrytera personal

Afa Försäkring 2016-2020	475 000 kr	Expertfunktioner och linjechefer i samspel: om professionalisering, genus och utveckling av hållbara yrkesroller i framtidens välfärdsorganisationer
Forte 2021-2027	1 600 000 kr	Män i fokus - att utforska homosociala kulturer i organisationer och utveckla metoder och åtgärder för att motverka sexuella trakasserier
Skogforsk 2017-2018	255 000 kr	Virtual Reality
Forte 2021-2024	1 100 000 kr	Det nya Normala? En studie om funktionshinder och möjliggörare, distansarbete och inkluderande arbetsmiljö med utgångspunkt i coronapandemin
Sveriges Byggbranschs UtvecklingsfondByggPartner 2023-2024	1 880 000 kr	Homosociala normer i byggbranschen – arbetsmiljöarbete för mer jämställda, säkra och socialt hållbara arbeten
Forte 2020-2022	145 200 kr	Att skapa ett inkluderande arbetsliv – en kunskapssammanställning
Blandade mindre finansärer 2018-2022	445 000 kr	Forskning och utrustning

Värdering

Seminariets styrkor ligger i att det är framgångsrikt när det gäller externa forskningsmedel av relevans för både forskning och praktik, samt dess kapacitet att framöver formulera konkurrenskraftiga ansökningar om externa medel med bäring på de utmaningar som står för dörren när det gäller ”grön omställning” och frågor om exempelvis jämställdhet, arbets kvalitet och arbetsmiljö. Seminariets forskare är också väl förankrade och aktiva i olika forskarnätverk, har en nära samverkan med företag, fack och myndigheter, är väl meriterade (professorer, docenter, disputerade) och utvecklar en livaktig miljö med doktorander i centrum.

Flera forskningsprojekt utförs i samarbete med kollegor i kulturgeografi och turismvetenskap CeT-LeR (*Centrum för turism- och besöksnäringssforskning*). Seminariets svaghet ligger framför allt i arbetsbelastningen. Kombinationen av att vara en engagerad, men relativt liten forskargrupp med ambitioner om hög kvalitet i såväl forskning som undervisning, verksamhetsutveckling, uppdragsutbildningar och administration innebär att ledning och anställda ständigt måste vara medvetna om risken för en ohälsosam arbetsmiljö. Två tjänster, en lektors- och en adjunktstjänst, är dock planerade att utlysas under våren 2023. Seminariet skulle också vara betjänt av en vidareutveckling av sitt internationella nätverk och samarbete.

3.1.2. Det audiovisuella seminariet

Det audiovisuella seminariet startade 2008 i anslutning till Högskolans medieproduktionsutbildningar, och består idag av 7 konstnärliga lärare och 13 lärare med vetenskaplig kompetens samt två doktorander. I seminariet är följande kunskapsområden representerade: adaptation, audiovisuella studier, datavetenskap, dokumentärproduktion, filmklippning, filmfotografi, filmvetenskap, innovation och design, konstvetenskap, ljudteknik, manusförfattande, medie- och kommunikationsvetenskap, musiketnologi, musikpedagogik, musikproduktion, musikvetenskap, nordiska studier, och organisations sociologi.

Seminariet leds av en senior forskare med stöd av en redaktionsgrupp. Forskningsarbeten sker med flera lärosäten i Sverige, Danmark och Norge samt med Hassebladstiftelsen och Moderna museet. Seminariets forskare har under perioden 2018 – 2022 varit engagerade i ett 30-tal mindre och medelstora forskningsprojekt och ett 10-tal konstnärliga projekt.

Av de vetenskapliga projekten kan nämnas studier av musikkulturer i ”Supposed to rot”, forskning om kulturella praktiker i ”The Ear of the Bird Watcher”; studier av migranternas väg in i det svenska samhället via kultur i projektet ”Studieförbund som kontaktyta och inkludering”; studier av musikinstrument i ”Hedningarnas moraooud: innovation, fantasi och nygamla musikinstrument”; studier av ny digital teknik och distansproduktion i ”Nimbrainventering” och forskning om ögonrörelsestudier i ex. projektet ”Visualisering av osäkerhet”.

Bland de konstnärliga projekten märks studier av kulturmöten med migranter i ”DAVA Intercultural Sessions”; undersökningar av nya gestaltningsmöjligheter i ”Music Video Lab”; och gestaltning med nya tekniska möjligheter i ”Bingsjö360 – Experience Sweden's Bingsjö Folk Music Festival in 360 degrees” samt hybridprojekt med såväl vetenskapliga som konstnärliga delar som både undersöker historiska företeelser och försöker ge levande gestalt åt historiska fenomen som i projektet ”Cecilia Vasa: Filmiska möjligheter att skapa närvaro i en historisk kontext”, eller i ”Calle Jularbo och gammeldansen”.

Tabell 3. Sammanställning av forskningsprojekt, erhållna medel och finansiär, perioden 2018 – 2022.

Extern forskningsfinansiär	Erhållna medel	Projekttitel
VR 2022-2024	2 500 000 kr	Calle Jularbo och gammeldansen: Musik, nätverk, medialisering.
Borlänge kommun 2022-2023	150 000 kr	BEAM - Borlänge Experimentella Audiovisuella Mötesplatser
Kungl. Vitterhetsakademien 2022	45 000 kr	Antologikapitel, "På kamerajakt i svensk natur: fotografi och naturskydd under 1900-talet".

Värdering

Det audiovisuella seminariets forskning ligger fortfarande i en uppstartsfas, vilket till stor del beror på att miljön saknar en professor med huvuduppgift att leda och utveckla verksamheten forskningsmässigt. Den forskning som pågår sker i mindre skala, men en styrka är att miljön lyckats samla många forskare inom det audiovisuella området, vilket är nationellt unikt och jämförbart med en del potenta miljöer internationellt.

Möjligheterna att rekrytera konstnärliga lektorer och professorer är goda, och miljön attraherar återkommande kvalificerade sökanden. Däremot är det svårare att rekrytera vetenskapligt skolad kompetens. Det är ofta ett fåtal sökande till utlysta lektorat, och en utblick mot omvärlden ger intrycket av det finns få disputerade med en inriktning mot audiovisuellt – särskilt med ett produktionsperspektiv – även om forskningen är på frammarsch.

3.1.3. CeTLeR – turismvetenskap och kulturgeografi

Ett samlande högre seminarium för forskning kopplat till turism har funnits vid Högskolan Dalarna sedan 2009, då under namnet Tema Turism. Sedan 2016 då CeTLeR bildades, benämns det turismvetenskapliga och kulturgeografiska seminariet CeTLeR-seminariet. Forskningen handlar om analys av turismdestinationers utveckling, destinationsmarknadsföring, effekter av evenemang, turismnäringen som arbetsmarknad samt frågor som handlar om mobilitet och hållbar utveckling. Ett tema i forskningen är också kultur- och naturarv. Forskningen fokuserar särskilt på frågor som rör utveckling av destinationer och besöksnäring i landsbygdsregioner och på mindre orter. Forskningen är tvärvetenskaplig och hämtar ämnesmässiga perspektiv främst från kulturgeografi, företagsekonomi, nationalekonomi, arbetsvetenskap, sociologi, och beteendevetenskap.

Den absoluta majoriteten av forskningen inom miljön bedrivs inom externfinansierade projekt. Två större anslag kopplar till arbetslivets villkor inom hotellbranschen handlar om värdighet och anständighet på jobbet, med fokus på ”den sällan sedda hotellstäderskan”. Två andra projekt har studerat villkoren för hotellanställda med fokus på strategier för att bemöta och motverka prostitution och människohandel.

Forskning om landsbygdsutveckling och entreprenörskap har under perioden studerats i flera projekt, en prisvinnande avhandling ägnar exempelvis tre studier åt entreprenörskap och nätverk hos småföretag inom landsbygdsturism. Ett externfinansierat projekt studerar nu frågan om ”byhotell” som modell för ett platsbaserat entreprenörskap i kooperativ. Ett annat större projekt, en litteraturstudie om landsbygdens bostadsförsörjning pågår i dagsläget. Fokus ligger på studie av social hållbarhet och planering på platser med både turism och bostadsproblem, så kallade ”heta och kalla platser”.

Större anslag har beviljats för projekt kopplat till ”hållbar turismplanering” där inriktningen legat på mikrobaserade beslutsstöd för hållbart turismresande och infrastrukturplanering, men också om att förstå mobilitet och tillgänglighet i gleset befolkade områden. Inom temat ryms även studier genom PPGIS-metod och medborgardialog.

Två större anslag har använts för studier inom destinationsutveckling och leder i naturen. Ett projekt om Innovativa affärsmodeller och test av ”nudging” kopplat till finansiering av MountainBiking-leder, och ett annat större KK-stiftelseanslag för fördjupade studier tillsammans med näringen kring finansiering av rekreationsleder i turistdestinationer och då särskilt hur insikter från beteendekonometri och ny teknik kan användas för att finansiera och utveckla ledssystem i Sverige. Ytterligare större projekt inom naturturism har studerat värdeskapande och upplevelser i naturen i relation till sociala medier, samt fenomenet med ständigt uppkopplade telefoner i relation till värdet av naturbaserade upplevelser.

Betydande anslag har även erhållits under perioden för forskning om hur klimatavtrycket hos vinterdestinationer kan minskas genom att ”boosta” hållbara matval; studier av hur det ”nya normala” kan tänkas se ut kopplat till värdet av en turismutbildning; från praktik till förvaltning kopplat till hållbara kryssningar i Arktis samt fördjupade studier av samhällsekonomiska effekter av hästnäringen, med fokus på att förfinna en modell för att beskriva hästnäringen i Sverige och Norge.

Några mindre anslag har även erhållits för att studera besöksförvaltning för Fulufjällets nationalparker; Litteraturstudie om *resiliens* inom turismsystemet; Hållbara evenemang i Kalmar län; *Well-being* inom turismprodukten med fokus på ”blåa-tyor” samt kartläggning av turismen i Kalmar län med hjälp av Miranda-verktyget.

Forskning bedrivs också aktivt kopplat till bland annat pedagogik för hållbar turismutveckling, förståelsen av aktörsperspektiv inom hållbar destinationsutveckling, lokal mat och matnätverk kopplat till platsutveckling.

Tabell 4. Sammanställning av forskningsprojekt, erhållna medel och finansiär, perioden 2018 – 2022.

Extern forskningsfinansiär	Erhållna medel	Projekttitel
Nordforsk, Nordic Ministry Council, Centres of Excellence 2016-2020	200 000 kr	Responsible Development of the Arctic: Opportunities and Challenges - Pathways to Action, Samverkansplattform
Interreg. Sverige Norge	3 900 000 kr	INGO skog

2017-2020		
Stiftelsen Hästforskning 2017-2018	1 100 000 kr	Extended economic model for the horse industry in Sweden
Hästnäringens Nationella Stiftelse + LRF mfl 2017-2018	1 500 000 kr	BI-solution for the horse industry in Sweden
FORMAS 2017-2020	3 000 000 kr	Mining heritage as a resource for sustainable communities: lessons for Sweden from the Arctic
Erasmus + German National Agency 2017-2019	1 500 000 kr	ECUL-TOURS: Managing cultural heritage in Tourism
InterReg Baltic Sea 2018-2021	2 200 000 kr	MARA Mobility and accessibility in rural areas
Erasmus+ 2018-2022	1 000 000 kr	Greening apprenticeships in the HORECA Industry
Region Kalmar 2018-2019	100 000 kr	Forskning på evenemang - Öland Roots och Iron Man
Tillväxtverket/ERUF 2019-2022	2 200 000 kr	Innovativa affärsmodeller för hållbara rekreationsleder INNaturen
Trafikverket/Tillväxtverket 2019-2022	4 500 000 kr	Miranda- Mikrobaserade beslutsstöd för hållbart turismresande och infrastrukturplanering
Tillväxtverket, Region Dalarna 2019-2021	600 000 kr	Stärka Världsarv
BFUF 2020-2021	850 000 kr	No room for trafficking - hotellanställdas strategier för att bemöta och motverka prostitution och människohandel
AFA försäkringar 2020-2023	4 468 000 kr	Omstruktureringar i besöksnäringen i spåren av covid-19: konsekvenser för individer och arbetsmiljöer
Stiftelsen hästforskning 2020-2023	2 600 000 kr	In depth understanding and visualization of socio-economic effects of the horse industry: Extending the BI-horse model for Sweden and Norway
KK-stiftelsen 2020-2022	1 177 000 kr	Resilience
Norska forskningsrådet 2020-2022	1 000 000 kr	Sustainable Arctic Cruise Communities: from practice to governance
BFUF 2020-2023	1 500 000 kr	The new normal and the changing value of tourism education
Tillväxtverket 2021	950 000 kr	Klimatförändringar och hållbar turism i det nya normala
BFUF 2021-2023	1 600 000 kr	Boosting the sustainable food choice to reduce climate footprint at winter tourism destinations
Nordplus 2021	120 000 kr	Digitalisation Opportunities among Coastal Tourism Entrepreneurs
Region Dalarna 2022	170 000 kr	Utveckling av metoder och verktyg för tillgänglighetsanalys av kollektivtrafiken.
Forte 2022-2025	4 959 000 kr	Värdighet och anständighet på jobbet - den sällan sedda hotellstäderskan
KK-stiftelsen 2022-2025	3 600 000 kr	Recreational mobility and trails in mountain destinations: Understanding Behavioural insights and New technology in relation to funding systems for high quality trails in a Swedish context
Region Kalmar 2022-2023	600 000 kr	Kartläggning och skattning av turismvolymerna via Miranda – Case of Kalmar
Naturvårdsverket 2022-2023	440 000 kr	Kartläggning av betalleder i naturen
NIKK 2022-2023	1 297 000 kr	Sexual Harassment in Tourism and Hospitality: Using the past and present to inform the future
FORMAS 2022-2024	3 000 000 kr	Hållbar bostadsförsörjning på landsbygden
Universitets- och högskolerådet 2022-2024	2 900 000 kr	Mines and Water: Interpreting European Industrial Heritage
Nordplus 2022	120 000 kr	Greener Business Practices as Competitive Advantage for Micro and Small Tourism Companies in the Nordic-Baltic Region
Nationell Ramverket för vandringsleder 2022	200 000 kr	Return of investment (ROI) för investeringar i vandringsleder
Familjen Kamprads stiftelse Project 2023-2024	1 500 000 kr	Byhotell – A model for cooperative place-based entrepreneurship

Värdering

Den samlade miljön inom Turismvetenskap och Kulturgeografi, med CeTLeR som nav, har byggts upp under lång tid och har de senaste åren etablerat sig på såväl nationell som internationell nivå som en erkänd akademisk miljö. Publiceringsvolymen inom miljön är hög och kontinuerlig över tid. Flertalet publikationer är i högrankade tidskrifter. Miljön har över tid haft en mycket hög förmåga att externfinansiera sin forskning. Den samlade kapaciteten i samverkan med externa näringslivet i kombination med forskning av hög kvalitet har de senaste åren möjliggjort att miljön kunnat attrahera KK-stiftelsefinansiering. Miljön har en förankrad plan mot ansökan om en framtida KK-profil.

En styrka i miljön är en kritisk massa av seniora forskare samt en nära koppling mellan forskning, utbildning och samverkan, samt en aktiv seminarieriserie, starka internationella nätverk och en arbetskultur som gynnar samarbete och kritisk dialog för säkrande av kvalitet. En utmaning som miljön har dragits med är bristen på doktorander och juniora forskare i relation till den seniora kompetensen. Miljön saknar idag en egen forskarutbildning varför doktoranderna är idag inskrivna vid andra lärosäten.

3.1.4. Humanioraseminarier

Humanioraseminarier bildades höstterminen 2021 genom en sammanslagning av två seminarier - MIA (*Minoritet, Identitet och Autenticitet*) och *Globalhistoriska studier*. Dessa seminarier bestod främst av deltagare från ämnena historia och religionsvetenskap, men hade även deltagare från andra ämnen. I samband med bildandet av *Humanioraseminarier* anslöt sig fler deltagare, från exempelvis filosofiämnet men också en rad andra ämnen vid flera institutioner, så idag ingår ca 30 personer från tre av Högskolans institutioner på utskickslistan, varav flertalet är aktiva forskare. Seminarier träffas ungefär en gång per månad, och genomför ett tvådagarsinternat varje år. Förutom presentation och diskussion av papers och artikelutkast som befinner sig i olika stadier av framställning, lägger seminarier mycket tid på att diskutera forskningsansökningar, men också granskning av teoretiska artiklar av gemensamt intresse.

Den forskning som bedrivs inom seminarierets ram är tematiskt varierad. Den utgår från olika problemområden och metoder, med ett sammanhållande fokus på den enskilda människan som tolkande varelse och dennas relation till den omgivande kulturen, och gör detta genom metoder som i sista hand innebär tolkning i ordets vidaste bemärkelse. Exempel på teman är: Mesopotamiens religionshistoria; islams tidiga historia; svensk mission i Afrika; artefakter i svenska frikyrkor; Förintelsens dåtida verklighet och samtida kulturhistoria; nyliberalism i Norden; välfärds- och socialpolitik i Sverige och Europa; religiös extremism på film; idrottsetik samt språkfilosofi. Den nära kopplingen till den SO-didaktiska forskningsgruppen (se nedan) inom institutionen för lärarutbildning (ILU) manifesteras genom att bidrag om historie- och religionsämnenas didaktiska utmaningar och dessas ställning som skolämnen ofta lyfts fram vid båda seminarierna.

Humanioraforskningen har under perioden haft flera större externa anslag från M.A. Wallenbergs minnesfond och från Riksbankens jubileumsfond (RJ), liksom internationella forskningssamarbeten via KTH. En forskare deltar i ett flerårigt projekt om förintelsen och ”ariseringen” av judisk egendom i Östeuropa 1940–1945. Projektet finansieras av Wallenbergsfonden och har sitt säte vid Uppsala universitet. Två av seminarierets forskare har erhållit anslag från RJ för varsitt större projekt som fortfarande pågår. Ett enskilt projekt i religionsvetenskap gäller identitetsformering i tidig Shia-

islam och en grundläggande shiitisk berättelses betydelse i denna process. Projektet resulterar bl.a. i en monografi som har antagits för publicering av Edinburgh UP. Det andra ingår i det fleråriga RJ-programmet ”Neoliberalism in the Nordics: Developing an Absent Theme” med sin bas vid Uppsala universitet, som samlar ett urval av historiker och samhällsvetare från flera länder och lärosäten, bland annat från historieämnet vid Högskolan Dalarna. Forskningen vid Högskolan Dalarna berör särskilt socialdemokratins förändring i Sverige och Danmark, näringsliv och utvecklingsbistånd från 1970-talet fram till våra dagar, samt de skandinaviska ländernas agerande i och kring Världsbanken och Internationella Valutafonden vid tiden för 1980-talets så kallade strukturanpassningsprogram. Deltagare i *Humanioraseminarier* har under perioden också erhållit regionala medel från kommuner och region i samverkan med aktörer inom den offentliga sektorn som rört frågor om integration, undervisning, demokrati och extremism.

Flera av *Humanioraseminarier*s forskare medverkar i *Forskningsgruppen för de samhällsorienterade ämnenas didaktik*. Gruppen och dess seminarium administreras inom *Institutionen för Lärarutbildning* (ILU) men verkar i gränslandet till IKS. Forskargruppen består av lärare som forskar och undervisar i lärarutbildningens SO-ämnen och träffas ungefär en gång i månaden. Den SO-didaktiska forskningsgruppen och *Humanioraseminarier* överlappar delvis varandra på så sätt att de forskare som deltar i båda seminarierna ibland lägger fram samma texter i båda sammanhangen. Seminariernas olika karaktär gör att de befruktat varandra snarare än fungerar som konkurrenter.

Forskningen har en tydlig didaktisk inriktning och är till stor del externfinansierad. Exempelvis finansierar Vetenskapsrådet två projekt som engagerar två forskare från IKS. Ett av projekten, som bedrivs tillsammans med fyra andra forskare, förvaltas av Umeå universitet. Det övergripande syftet är att undersöka hur dagsaktuella kontroversiella samhällsfrågor hanteras i skolämnen geografiska, historia, religionskunskap och samhällskunskap i grundskolans årskurser 7–9. Det andra projektet undersöker pedagogiska lajv som en undervisningsform för autistiska elever och är ett postdoc-project vid Aarhus universitet.

Pedagogiskt utvecklingscentrum Dalarna (PUD) finansierar ett institutionsövergripande samarbete mellan en deltagare från IKS och en från ILU som bedrivs i samverkan med Älvdalens kommun. I projektet studeras metoder för att nå elever med bristande motivation vid yrkesgymnasium, genom diskussioner med lärare, observationer av undervisning och elevenkäter. Dessa tre projekt visar på humanioramiljöns nära koppling till lärarutbildningen samt hur dessa miljöer befruktat varandra.

Den forskningsverksamhet som finansieras av interna medel är omfattande och varierande. Nämnas bör särskilt ett arbete som har genomförts av flera av seminarierets deltagare tillsammans: publikationen av antologin *Den nya människan: om mänsklighetens ständiga strävan att omskapa sig själv* (Gidlunds, 2022). Projektet finansierades med interna medel tillsammans med externt tryckbidrag som erhöles av Olle Engkvists stiftelse. Mycket av den interna finansieringen går annars till utformandet av ansökningar om externa medel och till författandet av artiklar och bokkapitel.

Tabell 5. Sammanställning av forskningsprojekt, erhållna medel och finansiär, perioden 2018 – 2022.

Extern forskningsfinansiär	Erhållna medel	Projekttitel
Borlänge kommun, IKUD 2019-2021	430 000 kr	Hälsa – Trygghet - Lärande
VR 2021-2023	1 500 000 kr	Autistisk interaktion i rollspelsundervisning
RJ 2020-2022	1 250 000 kr	Karbalaberättelsen och tidig shiitisk identitet

IKUD, Dalarnas Bildningsförbund 2018-2019	200 000 kr	Det första steget: Studieförbund som kontaktyta för integration
IKUD, Borlänge kommun, Västerås stift. Sv.Kyrkan 2016-2019	400 000 kr	Interreligiösa råd i Borlänge
Länsstyrelsen Dalarna/Sv.Kyrkan 2019-2021	200 000 kr	Vägar till konstruktiva idésamtal
RJ 2023-2025	1 180 000 kr	Neoliberalism in the Nordics
M.A. Wallenbergs minnesfond 2019-2023	168 000 kr	De oönskade medborgarna: Förintelsen och ”ariseringen” av judisk egendom i Rumänien och Oberoende staten Kroatien (NDH), 1940–1945
SIDA 2022-2024	300 000 kr	Doktorandhandledning inom ramen för projektet CHEPIS
Olle Engkvists stiftelse 2022	100 000 kr	Den nya människan
PUD:s skolforskningsfond 2018-2020	650 000 kr	Lärares bedömningspraktik i två olika SO-ämnen – erfarenheter, utmaningar och möjligheter
VR 2020-2023	1 400 000 kr	Kontroversiella frågor i samhällsorienterande undervisning: En komparativ ämnesdidaktisk studie.
PUD:s skolforskningsfond 2022-2024	650 000 kr	Fortbildning för den reflekterande praktikern: Gymnasielärare tänker om, och arbetar med, likvärdighetsfrågor i den praktiska undervisningen
Hitachi Energy/Spendrups 2019-2023	1 500 000 kr	Doktorand Förebyggande arbetet mot VBE
PUD:s skolforskningsfond, Älvdalens kommun 2021-2023	237 000 kr	Motivation i lärande i yrkesutbildningar

Värdering

Humanioraseminarier är en livaktig miljö, med hög andel aktiva forskare som regelbundet publicerar sig i framstående svenska och internationella tidskrifter och i andra publikationer. Ett flertal forskare vid seminariet har erövat externa forskningsmedel, från såväl regionens offentliga aktörer som från de stora nationella finansörerna. Seminariemiljön är relativt ny, vilket innebär att större gemensamma forskningsteman och -projekt ännu inte har hunnit formeras. För närvarande finns en doktorand under handledning med anknytning till seminariet.

3.1.5. Näringsliv och samhälle

Seminariemiljöns forskare har sin hemvist i företagsekonomi, rättsvetenskap och nationalekonomi, men samarbetar över ämnesgränserna och bedriver även forskning med kollegor från andra ämnen och miljöer.⁷ Seminariet startade våren 2022 och sammanträder en gång i månaden. Vid seminarieträffarna behandlas ”work-in-progress”, forskningsansökningar och publicerade artiklar. De flesta presentationer görs av seminariemiljöns egna deltagare, men även externa presentatörer medverkar. Seminarierna har varit relativt välbesökta med ca. 12 deltagare per sammankomst.

Institutioner och regler växer vanligen fram i långa processer men utgör samtidigt de ramar inom vilka näringslivet verkar. Seminariemiljöns forskare försöker förstå institutionernas roll i tider av snabb teknologisk utveckling och en osäker omvärld.

Forskning kopplat till hållbar ekonomi rör frågor om hur ekonomiska styrmedel kan användas för att nå hållbarhets- och miljömål. Bland annat studeras hur effektiva olika ekonomiska styrmedel är

⁷ Några doktorander med anknytning till seminariemiljön följer det *Högre seminariet i Mikroanalys* inom *Institutionen Information och teknik*.

för att nå uppsatta mål, samt vilka fördelningsmässiga effekter de har från såväl ett socio-ekonomisk som geografiskt perspektiv. Omställning till mer hållbara transporter och energianvändning samt övergången till en cirkulär ekonomi är områden som studeras. Forskningen belyser även en övergång till ökad användning av förnybara energikällor såsom sol- och vindkraft. Regionala organisationers implementering av EU-direktiv och lagstiftning, samt behov av regionalt anpassad miljö- och klimatpolicy undersöks. På lokal nivå studeras på vilket sätt städer och individer kan öka sin klimatanpassning. Hållbar konsumtion är exempel på studier som görs på individnivå. Hållbarhetsredovisning är ett annat område som beforskas, liksom teknologiutvecklingens och digitaliseringens betydelse för företags hållbara utveckling.

Tillväxt och företagsutveckling genom entreprenörskap och internationalisering är sedan några år också ett viktigt forskningsämne inom seminariemiljön, liksom strategier och beslutsfattande för entreprenöriella företag som internationaliserar sin verksamhet, och miljön har idag ett omfattande samarbete med forskare från andra länder för att studera dessa frågor. Företagsutveckling och förändring rör även stora företag, och deras omställning och transformation till följd av teknologisk utveckling och innovationer är föremål för forskningsintresse inom miljön, liksom hur organisationer utvecklar strategier för lärande och ledning av personal, inklusive personalens fysiska och psykiska välbefinnande. Hybrida arbetsformer och dess effekter är här ett nytt område.

Seminariemiljöns forskare studerar också digitaliseringens effekter tillsammans med andra ämnen såsom ekonomistyrning, internationalisering, innovation, juridik eller transport eller logistik. Den forskning som bedrivs inom Rättsvetenskap handlar huvudsakligen om otillbörliga affärsmetoder (marknadsföringsrätt) med en tydlig IT-rättslig prägel (dataskydd och upphovsrätt). Många projekt har handlat om utforskandet av affärsmetoder och fenomen på den digitala inre marknaden, såsom länkning, behandling av personuppgifter eller influencemarknadsföring. Ett aktuellt projekt handlar om hur regler kring behandling av personuppgifter påverkar delning av data som innovationsaktörer utför i syfte att exempelvis utveckla AI-system.

Tabell 6. Sammanställning av forskningsprojekt, erhållna medel och finansier, perioden 2018 – 2022.

Extern forskningsfinansier	Erhållna medel	Projekttitel
Energimyndigheten 2019-2023	3 400 000 kr	Fossilfria transporter och regional implementering: om utmaningar för samhällsekonomisk effektivitet

Värdering

Forskningen har betydande och regional relevans för t.ex. Trafikverket med huvudkontor i Borlänge samt lokala energibolag såsom Borlänge energi och Stockholms energi. Seminarieseriemiljön har en hög aktivitet vad gäller antalet aktiva sammankomster och miljön har goda förutsättningar för tvärvetenskaplig forskning och arrangerar en gång per termin en forskardag.

Seminariemiljön har så här långt haft svårt att attrahera externa forskningsmedel. Forskningen är fragmenterad med små forskargrupper och relativt få forskare med gemensamma intressen. En brist är avsaknaden av koordinering med övriga seminariemiljöer inom IKS, exempelvis en gemensam kalender eller gemensamma inbjudningar till samtliga IKS-seminarier. Överlappning/tillhörighet av doktoranders forskning behandlas huvudsakligen i det *Högre seminariet i Mikrodataanalys*.

3.1.6. TICS

Forskningsmiljön *Transition, identitet och civilsamhälle* (TICS) bildades 2013 och består främst av forskare inom *statsvetenskap* och *sociologi* vid Högskolan Dalarna. Forskare inom *filosofi* har varit verksamma vid denna forskningsmiljö fram till 2021 men har under de senaste åren har varit mest bidragande i *Humanioraseminarier*.

Huvudsakliga forskningsområden inom seminariemiljön berör frågor kring regimförändring och demokratisering, civilsamhälle och välfärdspolitik samt makt, medier, ålder och åldrande. Förutom forskning om Skandinavien och Sverige bedrivs komparativa studier av bland annat EU och Öst- och Centraleuropa. Merparten av forskningen bedrivs i projekt med extern finansiering, och sker i samarbete med forskare inom andra ämnen vid Högskolan eller andra lärosäten och forskningsinstitutioner i Sverige och utomlands.

Den externfinansierade forskningen sker till stor del inom ramen för olika projekt finansierade av bl.a. *Vetenskapsrådet* (VR), *Östersjöstiftelsen* samt *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor* (MUCF). Forskningen berör frågor kring civilsamhälle och demokrati, politiska institutioner, ungas politiska engagemang samt frågor om hur samhället bemöter högerextremism på lokal nivå. Nedan följer några exempel.

Projektet ”Att forma demokratiska medborgare – långsiktiga effekter av vardagslivets sammanhang för samhällsengagemang i vuxen ålder” (VR, 2023 - 2025) undersöker hur ungas uppväxtvillkor formar ett politiskt engagemang som vuxen. En fråga, bland flera, som projektet har möjlighet att besvara är vilka sammanhang och uppväxtvillkor (ex. familj, skola, vänner och medievanor) i ungdomsåren som har betydelse för ett politiskt engagemang i vuxen ålder. En annan fråga är vilken roll unga själva spelar i utvecklingen av sitt eget politiska engagemang. Projektet kommer att följa upp en av världens mest omfattande longitudinella studie om ungas politiska socialisation som gjordes vid Örebro universitet för flera år sedan.

Ett tvåårigt projekt finansierat av MUCF har studerat civilsamhällets demokratibidrag. Närmare bestämt undersöktes i vilken utsträckning ett engagemang i civilsamhället kan motverka intolerans mot invandrare bland ungdomar. Projektet erbjöd ett svar på om ungdomar som är engagerade i civilsamhället är mindre intoleranta mot invandrare än de som inte är engagerade; om ungdomar blir mindre intoleranta av att engagera sig i civilsamhället samt vilka typer av organisationer som i sådana fall har störst potential att minska intolerans mot invandare.

Ett fyraårigt projekt bedrivs av tre forskare inom statsvetenskap (Östersjöstiftelsen, 2023 - 2026) ”Semi-Presidential Shifts in the Shadow of Russia: Executive Power and Party Behavior in Armenia, Georgia, and Ukraine” och förvaltas av Södertörns högskola. Det övergripande syftet med projektet är att förstå varför och under vilka förhållanden postsovjetiska länder har minskat presidentens befogenheter, och vilka konsekvenser dessa konstitutionella förändringar har haft på partiorganisation och beteende. Forskare inom statsvetenskap har i samarbete med forskare i religionsvetenskap också erhållit medel från *Institutet för Framtidsstudier*, *Länsstyrelsen Dalarna* samt *Region Dalarna* för ett projekt ”Med migranternas röst: Migrant World Values Survey Dalarna (mWVS)” (2020 - 2023) som bl.a. undersöker frågan kring eventuella förändring av sociala normer som sker i samband med flytten från en region till en annan.

En forskare i sociologi medverkar i ett projekt ”Ensamhet bland äldre personer - orsaker och insatser” (Fam. Kamprads Stiftelse, 2021 - 2024) som leds av en docent i socialt arbete vid *Institutionen*

för Hälsa och Välfärd. Projektet syftar till att studera vilka förhållanden och livshändelser som har ett samband med ensamhet, d.v.s. vilka grupper som är sårbara för ensamhet och därmed borde vara målgruppen för insatser mot ensamhet och vilka insatser som har avsedd effekt.

Två andra exempel är statsvetare involverade i ett internationellt samarbetsprojekt om arbetsmarknadsmöjligheter för kvalificerade långtidsmigranter på den nordiska landsbygden, och sociologer och statsvetare som samarbetar tillsammans med kollegor inom energiteknik och forskare från *Research Institutes of Sweden* (RISE) inom ett projekt som handlar om de sociala och tekniska aspekterna av integrerade energisystem i svenska hushåll.

Den internt finansierade forskningsverksamheten återspeglar ofta enskilda forskares särskilda intresse och kompetens, och resultaten publiceras i vetenskapliga artiklar, böcker, bokkapitel och populärvetenskapliga källor (se underlag med publikationslistor). Inom till exempel *statsvetenskap*, har under 2018 – 2022, de interna medlen använts för att studera semipresidentialism och regeringskapacitet i transitionsländer, regimlegitimitet och policykapacitet i Europa, relationen mellan ungas samhällsengagemang och tolerans, civilsamhällets deltagande i det statliga kommittéväsendet.

Den har också handlat om frågor om hur civilsamhället bemöter högextrema rörelser, olika aspekter av social tillit samt vilka faktorer som bidrar till att forma framtida medborgare. Inom ämnet *sociologi*, har interna medel använts för att bl.a. studera moderna sociologiska teoretiker som Anthony Giddens, mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, våldsterapier, maskulinitetstyper relaterade till våld i nära relationer samt utveckling av integrerade (tvärvetenskapliga) forskningsmetodologier för att förklara våld i nära relationer. Den har även använts till att studera äldre personers erfarenheter och upplevelser kring digitalisering och sociokulturella fenomen av avsiktlig internetfrånkoppling (s.k. online disconnection). Förutom mindre studier, används också interna medel för att förbereda och sammanställa forskningsansökningar hos externa anslagsgivare.

Tabell 7. Sammanställning av forskningsprojekt, erhållna medel och finansiär, perioden 2018 – 2022.

Extern forskningsfinansiär	Erhållna medel	Projekttitel
Vetenskapsrådet 2023-2025	3 800 000 kr	The Making of Democratic Citizens – How the Political Engagement of Young Adulthood is Shaped by Everyday Teenage Experiences
Östersjöstiftelsen 2023-2025	5 640 000 kr	Semi-Presidential Shifts in the Shadow of Russia: Executive Power and Party Behavior in Armenia, Georgia, and Ukraine
Finlands Akademi 2020-2024	5 000 000 kr	Taming the presidents? Exploring the links between presidential activism, policy-making capacity, and regime legitimacy
Vetenskapsrådet 2015-2019	5 700 000 kr	Semipresidentialism och regeringskapacitet i transitionsländer
WVS; IFS, Region Dalarna; Länsstyrelsen Dalarna	600 000 kr	Med migranternas röst: Migrant World Values Survey Dalarna
Falu kommun; HDa 2016-2018	600 000 kr	Demokratikontraktet: Samarbetsavtal mellan Falu kommun och Högskolan Dalarna om lokal demokratiutveckling
World Values Survey, MDU; HDa 2020-2022	400 000 kr	Värderingar i kris: Panelstudie under Covid-19-pandemin i Sverige
Horizon 2020 (EU Kommissionen) 2020-2023	1 500 000 kr	Migration Impact Assessment to Enhance Integration and Local Development In European Rural And Mountain Areas (MATILDE)
Östersjöstiftelsen 2016-2021	5 400 000 kr	Returning to Europe and Turning Away From "Europe"? Post-Accession Attitudes in Central and Eastern Europe
Trafikverket 2018-2019	500 000 kr	Trafiksäkerhetsarbete i Latinamerika
Vetenskapsrådet 2022-2024	900 000 kr	State formation and Democratization.
Myndigheten f. ungdoms- & civilsamhällesfrågor 2019/2020	360 000 kr	Kan ett engagemang i civilsamhället motverka intolerans mot invandrare?

Rädda Barnen, Ludvika kommun 2019-2020	380 000 kr	Till demokratis försvar? Det lokala civilsamhällets bemötande av högerextrema rörelser
Borlänge kommun 2019-2021	1 720 000 kr	Hälsa Trygghet Lärande: Följeforskning av kommunalt utvecklingsarbete i Borlänge kommun för minskad segregation och ökad jämlikhet

Värdering

Sett till forskargruppen TICS storlek (ca 12 - 14 forskare) uppvisas seminariemiljön en hög grad av forskningsaktivitet i fråga om publikationer, externt och internt finansierade projekt liksom pågående samarbeten inom och utanför Högskolan. Seminarienärvaron och den kollegiala kulturen med ett gott framåt driv är tveklöst en av gruppens styrkor. Utmaningarna framåt handlar dels om att upprätthålla aktiviteten och att fortsatt attrahera externa forskningsmedel, dels om Högskolans möjligheter att erhålla examenstillstånd på forskarnivå för att på så sätt knyta fler doktorander till miljön.

3.2. Doktorandmiljö IKS.

Ett mått på forskningsmiljöns livaktighet är antalet doktorander. Inom institutionen har under perioden ett antal doktorander fått handledning i seminariemiljöerna, även om flertalet har haft sin huvudhandledare vid ett annat lärosäte.⁸

Tabell 8. Aktiva doktorander under perioden 2018 – 2022. Seminariemiljö, anställning, lärosäte, projektinriktning.

Seminarium	Anställning	Lärosäte	Avhandlingsarbetets inriktning
Arbetsvetenskapliga sem	Arbetsvetenskap	KaU	Elin Storman "Organizational restructuring during the pandemic – consequences for work and employees"
Arbetsvetenskapliga sem	Arbetsvetenskap	KaU	Åsa Bergman Brun "The double-sided nature of lifestyle-oriented work within the Swedish equine sector: Characteristics and consequences for employee health and well-being"
Arbetsvetenskapliga sem	Arbetsvetenskap	MdU	Sara Svensson "Organisational conditions to reduce segregation by urban planning within in a middle-sized municipality"
Audiovisuella seminariet	Ljud- och musikproduktion	SU	Berk Sirman "Analys av fonografiska verk"
Audiovisuella seminariet	Bildproduktion	Helsingfors	Maja Hagerman "The gaze of the race biologist. On photography and collaboration over national borders within the scientific network for racial hygiene from 1910 to 1935"
CeTLeR	Kulturgeografi	ÖU	Eleonora Rossi "The negotiation of gender identity across hospitality spaces in Sweden."
CeTLeR	Turismvetenskap	Miun	Eugenio Conti "The roles of digital technology in nature-based tourism experiences."
CeTLeR	Turismvetenskap	Miun	Beatrice Waleghwa "Sustainable mobility in rural tourism destinations"
CeTLeR	Turismvetenskap	Miun	Marie Nowak "The drivers and barriers to sustainable tourist behaviour: Testing behavioural insights in the field".
Näringsliv & samhälle	Företagsekonomi	UU	Yanina Espegren "Human Resource Analytics i komplexa organisationer inom offentlig sektor i Sverige"
Näringsliv & samhälle	Företagsekonomi	UU	Viktoria Kihlström "Marknader för solenergi"
Näringsliv & samhälle	Företagsekonomi	HDA	Luis Oliviera "Strategier för små och medelstora företags internationalisering"

⁸ Den humanistiska miljön har endast i begränsad omfattning haft tillgång till medel för doktorander. I översikten finns inom den SO-didaktiska miljön en doktorand i Pedagogiskt arbete. Ett tidigare existerande doktorandprojekt om barn i minoritetsreligioner avslutades i början av undersökningsperioden.

Näringsliv & samhälle	Företagsekonomi	UU	Kevin Walther "Digital platforms as facilitator of internationalization of small-and medium-sized enterprises (SMEs)"
Näringsliv & samhälle	Nationalekonomi	HDA	Åsa Grek "Essays on firm growth"
Humaniora/ SO-didaktisk	Pedagogiskt arbete	HDA	Karin Årman "Högstadielärares erfarenhet och förståelse av kontroversiella frågor i klassrum präglade av kulturell mångfald"
TICS	Statsvetenskap	ÖU	Veronika De Majo "Disaster risk reduction from global to local: Lessons for policy and practice"

Inom institutionen finns förhållandevis stora erfarenheter av att handleda doktorander, både vid Högskolan Dalarna, men också vid andra lärosäten. Inom *Arbetsvetenskap* handleder fyra handledare sex doktorander. Inom *Audiovisuella* handleder en handledare två doktorander. Inom *CeTLeR* handleder fem handledare 18 doktorander. Inom *Humanioraseminarier* handleder tre handledare fem doktorander. Inom *Näringsliv och samhälle* handleder tre handledare fem doktorander, och inom humaniora inriktat mot SO-didaktik handleder en handledare en doktorand. Inom *TICS* handleder två handledare fyra doktorander.

Inom institutionen finns således 19 forskare med handledningserfarenhet av sammanlagt 41 doktorander som omfattar doktorander både vid Högskolan Dalarna och andra lärosäten. Av dessa 19 har fyra huvudhandledarskap.

3.3. Arbete för att främja och vidmakthålla forskningens kvalitet och god forskningssed t.ex. seminarier och konferenser, presentationer, informationsutbyte, internationellt utbyte, arbetsformer vid skrivande av forskningstexter eller ansökningar, m.m.

Institutionens forskare är generellt engagerade i arbetet med god forskningssed, hög forskningskvalitet och en bevakning av ett vetenskapligt förhållningssätt. Exempel på detta finns i samtliga seminariemiljöer.

Forskare inom *Arbetsvetenskapliga seminarier* har kvalitetsgranskat program internt, och vid andra lärosäten liksom granskningar av utlysningar. Inom arbetsvetenskap finns också erfarenhet av verksamhet i Fortes bedömargrupper - med särskild uppgift att analysera vetenskapliga styrkor och svagheter i forskningsansökningar, med andra ord en väl utvecklad förtroenhet med vetenskaplig kvalitet. Forskare inom gruppen har också medverkat i nationella seminarier om hållbar forskning och anlitats som granskare av artiklar till nationella och internationella tidskrifter.

Forskarna i den *Audiovisuella* seminariemiljön har under perioden varit verksamma inom kollegiala organ för att stödja god forskningssed och hög forskningskvalitet, och tillsammans med en institution vid Kungliga Musikhögskolan arbetat med dataskydd inom kunskapsområdet. Forskare inom miljön har också varit granskare av vetenskapliga artiklar, konferenspaper och böcker för internationella förlag.

Forskare inom *CeTLeR* har fungerat som granskare av manuskript till vetenskapliga tidskrifter, och har bidragit till framskrivning av riktlinjer för utbildning och forskning vid Högskolan. Forskare inom gruppen har också samverkanskontakter med avnämare och bidrar till höjd forskarkompetens hos samarbetsmyndigheter.

Forskare inom *Humanioraseminarier* är engagerade i frågor om akademiskt förhållningssätt och forskningskvalitet genom bl.a. medverkan i den kollegiala nämndorganisationen. Flera är också aktiva publicister och bidrar i aktiviteter och workshops om akademiskt skrivande. Exempelvis har

forskare deltagit i debatten om förändrade villkor för etikprövning i Sverige, bl.a. i SULF-tidningen. Flera forskare är också aktiva som textgranskare för tidskrifter, och har väl utvecklade internationella kontakter med universitet i Europa såsom i Bologna, Perugia och Paris. Humanioraforskare inriktade mot historiedidaktik har axlat ordförandeskapet för Historielärarnas förening, och har medverkat i regeringsuppdrag och i insynsrådet för *Statens historiska museum*. Man har också arrangerat nationella konferenser, ex. den historiedidaktiska forskningskonferensen våren 2022 vid Högskolan Dalarna. Forskare från miljön har under perioden varit representant i HUMTANK.

Forskare från seminariemiljön *Näringsliv och samhälle* medverkar återkommande i system för kvalitetssäkring av Högskolans forskning. Forskare inom miljön är också aktiva i internationella akademiska bedömargrupper, och deltar i nationella nätverk och seminarier vid andra lärosäten, bl.a. Uppsala universitet, och har också verkat som bedömare av stipendieansökningar inom fältet.

Inom *TICS* har flera forskare arbetat med kvalitetsutveckling av forskning, exempelvis genom av kvalitetssäkring av forskningsdata, exemplifierat av framtagandet av en ny databas för förenkling av forskning som kvantitativt undersöker länders utveckling. Inom gruppen finns också engagemang och bidrag med konstitutionsexpertis i internationella sammanhang som International IDEA i Haag och Kyiv.

3.4. Vetenskaplig spridning och genomslag för institutionens forskning.

För forskarna inom det *Arbetsvetenskapliga seminariet* är konferenser en viktig spridningsyta. En doktorand inom miljön erhöll Abstract Award winner vid IOHA 2021. En annan doktorand erhöll AIRAANZ:s Conference Postgraduate Scholarship 2022. Seniora forskare i miljön ser sina resultat spridas till ett stort antal aktörer utanför universitet och högskolor genom presentationer och seminarier för politiker, EU-kommissionen/Bryssel, OECD/Paris och för Europafacket/Bryssel eller för Regeringskansliet och Vinnova samt vid ett seminarium hos LO. Forskare deltar med sin vetenskapliga kompetens i en referensgrupp på nationell nivå med arbetsgivarorganisationen Visita, Arbetsmiljöverket och Trygghetsrådet.

Det mest påtagliga genomslag som den *Audiovisuella seminariemiljön* vill peka på är utmärkelsen som professor Hållbus Totte Mattsson fick medalj av *Kungliga Gustav Adolfs Akademien*.⁹ En annan forskare inom seminariemiljön tilldelades 2018 Hilding Rosenbergs Stipendium av *Kungliga Musikaliska Akademien*. Ett konstnärligt doktorandprojekt inkluderande dokumentärfilmen ”Jill Bilcock: Dancing The Invisible” har visats världen över vid olika konferenser och festivaler 2019. Doktorander har också bidragit till en podcastserie om högskolepedagogisk forskning och utveckling. Forskare inom miljön har också presenterat kurser om historisk dokumentärfilm vid bl.a. Nationella nätverket för historiedidaktisk forskning, vid Vetenskapsrådets konferens om konstnärlig forskning, vid de svenska historiedagarna, och för forskningsprojektet Framtidens kulturarvspedagogik samt vid två internationella konferenser. Forskningen om black metal har uppmärksammats av tidskrifter för forskning om praktisk-estetiska ämnen 2021.

CeTLeR-miljön är inbjudna som key-note speaker vid konferenser som till exempel International Tourism Student Conference. Andra är engagerade med föredrag för avnämare som Falu kommun, RAÄ, Tillväxtverket, Region Dalarna om Hållbar destinationsutveckling kring Världsarv; Föredrag för Norske Parker om socialt hållbar naturturism i nationalparker. En forskare utsågs till årets

⁹ Denna utmärkelse är så majestätisk att vi frångår principen om anonymisering av berörd forskare.

ciceron för sin doktorsavhandling till nytta för besöksnäringens företag. Miljöns forskare har också dragit in EU-projekt. Uppdragsforskningen om Hästnäring har uppmärksammats i Göteborg och Horse industry liksom som PEP-partner om Sustainable Tourism Mobility i Madrid.

Forskare inom *Humanioraseminarier* är verksamma i internationella konferenser och har bl.a. erhållit utmärkelse som ex. Best Paper Award. Ett annat exempel på forskningens genomslag är miljöns idrottsrelaterade forskning som fått stor spridning i idrottsfora. Forskare inom miljön har genom sin forskning delvis förändrat synen på autism. Flera avhandlingar har fått pris eller erfårit översättning till andra språk mer än ett decennium efter disputation. Den forskning som på senare år genomförts om svenskt bistånd har rönt stor uppmärksamhet genom recensioner i media och inbjudningar till seminarier. Forskare i miljön har också blivit inbjudna som expert till rundabords-samtal i EU-regi om 'storytelling' vid European Film Lab, Frankrike. Den didaktiska humaniora-inriktningen har fått genomslag med artiklar med stor spridning och med höga citeringssiffror.

Forskare inom *Näringsliv och samhälle* har erhållit Linnéakademins pris för bästa avhandling 2019. Miljöns forskare har också fått uppmärksamhet vid internationella konferenser gällande kritisk granskning av Sveriges användning av Cost Benefit Analysis. Viss forskning inom miljön används också för att utveckla praktiker inom lagområdet.

Ett uttryck för *TICS*-miljöns genomslag är att forskningen används av andra lärosäten, ex. *Leicester University*. Flera av miljöns forskare har förtroendeuppdrag i internationella paneler och konferenser, och medverkar återkommande i olika medier om utvecklingen i Östeuropa och Ukraina. Miljöns forskare är engagerade att föreläsa om lokal demokrati och demokratisk socialisation, ex. vid Canberra, Leiden, Wrocław och universitetet i Oslo, men också vid svenska lärosäten, ex. Örebro och Norrköping. Forskningsrapporter av miljöns forskare mot MUCF om ungas demokratiska vanor har rönt stort medialt intresse i både tidningar och radio.

3.5. Genomslag i näringsliv genom patent eller företagsbildning på basis av forskning, i policy och riktlinjer inom professionsverksamhet eller praktik vid myndigheter m.m.

Forskningen inom den *Arbetsvetenskapliga* seminariemiljön har bl.a. använts av olika kommuner för att utveckla sin policy vid ledarskapsutveckling. Forskningen har också påverkat innehåll och utformning av arbetsmiljöutbildningar både på gymnasial-, eftergymnasial-, folkhögskole- och högskolenivå, liksom inom den svenska hästnäringens arbetsmiljöutbildningar. Forskare inom miljön är involverade i styrgrupper för byggbranschen i Borlänge och Dalarna, och är inbjudna till AFA försäkringar, Region Stockholm och Arena Idé-seminarium, med deltagande från arbetstagar-, arbetsgivar- och politiska organisationer, om varför kvinnor drabbas mer av stress på jobbet än män. Forskare från miljön har också fungerat som moderator vid seminarium organiserad av SUHF om sexuella trakasserier i akademien.

Forskningen inom den *Audiovisuella seminariemiljön* har påverkat de rekommendationer som används till stöd för Svensk Scenkonsts medlemmar att göra riskanalyser och hantera situationer av hat och hot. Forskning om "loudness" inom miljön har bidragit till att svensk radio- och TV-industri, liksom EBU (Europeiska radio- och TV-unionen) och Internationella Teleunionen har skapat riktlinjer om ljudnivåer i TV- och digital radio.

Forskare inom *CeTLeR* har inbjudits till Visit Sweden och Tillväxtverket om Sustainable Tourism Employment, liksom till branschdagar under flera år om besöksnäringen i Almedalen

Forskarkontakt har upprättats mot gymnasieskolan med fokus på hotell och restaurangprogram på initiativ av Skolverket. Också kontakter med Visita och HRF (Hotell och restaurangfacket) liksom arbetsmiljöverket har skapats inom forskargruppen. Bolag har startats baserat på forskning inom miljön (ATO Survey Tech. AB). Forskare är inbjudna till styrgrupp för Trafikverket och Tillväxtverket och till referensgrupper i kommun och region. Forskare har inom miljön utvecklat ett planeringsverktyg för offentlig sektor och myndighetsutövning genom ett s.k. Miranda-verktyg. Genom sin forskning har miljön också påverkat riktlinjer inom Visita och policy om handlingsplaner för personal mot trafficking och prostitution vid svenska hotell. Forskare har också bidragit till utveckling av UNESCOs hållbarhetsarbete kring världsarv. Landsbygdsturism har också dragit nytta av Byhotellmodell framtagen i miljön.

Forskningen inom *Humanioraseminarier* har påverkat undervisningen av autistiska elever. Miljöns forskning har också uppmärksammats på svensk ministernivå i samband med att socialförsäkringsministern inbjöd till hearing om det svenska pensionssystemet. Näringslivet i form av Hitachi Energy, ABB och Spendrups har engagerats i forskning om demokrati och didaktiska perspektiv i skolmiljö samt interkulturella perspektiv i lokalsamhället. Forskning om barn i religiösa rörelser har påverkat diskussioner inom sjukvård.

Forskning inom *Näringsliv och samhälle* har bidragit till policyförändringar gällande fossilfria transporter vid svenska myndigheter, liksom till förslag på en förändrad lagstiftning inom området (*Konsekvensutredningar i Sverige*, DS 2022:22). Forskare inom miljön samverkar med näringslivet inom KTP (Knowledge Transfer Partnership), och har bl.a. rapporterat om sin forskning till IMY (Integritetsskyddsmyndigheten). Forskare inom miljön har projektsamverkan med kommunala energibolag i regionen via forskningen inom *Smarta energisystem Dalarna*.

Forskare inom *TICS*-miljön har bidragit med förslag till presidentsmaktsförändringar vid International IDEA liksom diskussioner med konstitutionsexperter och politiker på högsta nivå i Kyiv 2019. En välciterad artikel har använts av konstitutionsexperter som underlag. Miljöns demokratiforskning mot unga vuxna har gjort avtryck mot Regeringskansliet, Forum för levande historia, Delegationen för migrationsstudier, Länsstyrelsen Västra Götaland, Region Dalarna, Göteborg stad, Ludvika kommun, Healthy Cities Network, World Health Organization. Vidare har äldreforskningen om digitalisering har uppmärksammats av Region Dalarna.

3.6. Bidrag till vetenskapssamfundet genom akademiska förtroendeuppdrag såsom redaktörskap, ledamotskap i nämnder, styrelser eller forskningsfinansiärers bedömagrupper, medlemskap av redaktionsråd, vetenskapliga sällskap, utvärderingsuppdrag, gästforskarutbyte opponentskap, betygsnämndsuppdrag, organisering av workshops, symposier och konferenser, m.m.

Ett mått på en forskningsmiljöns faktiska bidrag till vetenskapssamfundet är huruvida miljöns forskare är aktiva och tillfrågade för olika vetenskapliga och akademiska uppdrag enligt ovan beskrivna parametrar. Som ett led i föreliggande självvärdering har forskarna inom institutionens seminarie-miljöer via en enkät tillfrågats om sitt deltagande i olika former av akademiska förtroendeuppdrag. Svaren på enkätfrågor inriktade på ovanstående visar att många av seminariemiljöernas forskare är attraktiva för, och engagerade i, olika typer av vetenskapliga och akademiska uppdrag.

Sålunda är det vanligt i alla sex seminariemiljöer att forskare är aktiva som peer-review-läsare av vetenskapliga artiklar. Flera är också engagerade i redaktörskap i internationella tidskrifter och antologier vid akademiska publikationshus såsom; Equinox, Palgrave MacMillan och Routledge. Likaså är flera forskare gästredaktörer i internationella tidskrifter som exempelvis *Journal of Cognitive Science of Religion* eller *Human Geography*. Det gäller också på nationell nivå, som exempelvis redaktörskap för bokutgivningar på svenska förlag som *Gleerups*, *Studentlitteratur*, *Carlssons* och *Gidlunds*.

Ytterligare exempel: inom den *Arbetsvetenskapliga seminariemiljön* är en professor ordförande för Fortes beredningsgrupp ”Arbete och hälsa” i den årliga utlysningen för 2022 – 2023. Miljöns forskare engageras som fakultetsopponenter, deltagare i betygsnämnder och medverkar i flerpartsnätverk med andra lärosäten i Sverige.

Forskare inom den *Audiovisuella seminariemiljön* har varit ordförande i musikforskningsorganet MIRAC (Music Focused Interdisciplinary Research & Analysis Center) 2018–2022. En forskare har varit revisor i forskningsorganet ICTM/Sverige, och en annan har deltagit i Screenwriting Research Networks grupp för Teaching Comparative Screenwriting, och ytterligare en i UHR:s redaktionsråd för högskolepedagogisk utveckling. En av miljöns konstnärliga forskare har gästförforskat som ”Artist-in-residence” vid Griffith Film School, Griffith University, Australien (2022).

Forskare inom *CeTLER* har engagerats som sakkunnig vid tillsättning av ett flertal professorer i kulturgeografi vid universiteten i Lund, Linköping och Karlstad. En av miljöns professorer är ordförande för en global sammanslutning turismforskare - ATLAS (Association for Tourism and Leisure Education and Research).

Exempel inom *Humanioraseminarier* är uppgiften som experthjälp för utvärderingsuppdrag i Norden vid granskning av forskningsansökningar för exempelvis VELUX FOUNDATION i Danmark. En forskare är medlem i styrelsen i *American Academy for the Study of Religions*, och inom miljön har forskare också engagerats som gästforskare vid *Danish Institute for Advanced Study* vid Syddansk universitet i Odense. Chefredaktörskapet för den humanistisk-samhällsvetenskapliga tidskriften *Respons* har varit särskilt betydelsefull, i synnerhet då chefredaktören säkrat en framtida finansiering och utgivning av tidskriften på nationell nivå.

Seniora forskare inom *Näringsliv och samhälle* medverkar som bedömare för internationella forskningsfinansierare som ex. *French National Research Agency*. Miljöns forskare har deltagit i betygsnämnder i Università Cattolica del Sacro Cuore, Italien och som fakultetsopponent vid vid University of Copenhagen. Miljön är också engagerad i en nationell forskarskola med andra lärosäten.

Från *TICS*-miljön agerar forskare som expertbedömare för exempelvis *Stockholm International IDEA* och vid *Center for Constitutional Transitions* vid Berkley University. *TICS*-forskare har varit fakultetsopponent vid Södertörn högskola. Inom *miljön* finns forskare som deltar i *European Consortium on Political Research* vid dess årliga konferenser, och som ordförande/ chair för *Standing Group on Presidential Politics*. Statsvetare från *TICS* har också engagerats som gästforskare i Norge

4. Forskningens relation till utbildning inklusive forskarutbildning

4.1. Relationen mellan forskningens innehåll och orientering och institutionens utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå, inkl. forskares deltagande i utbildning och hur forskares kompetenser tas tillvara, hur utbildningen genererar forskningsfrågor och hur forskningen bidrar till utbildningsinriktning, samt studenters deltagande i forskningsprojekt eller förstudier.

En beskrivning av utbildningarna inom IKS återfinns i bilaga 2. Idag saknar institutionen utbildning på forskarnivå, men ett arbete pågår med en ansökan om tillstånd för detta (Se 4.2.).

Forskningen inom det *Arbetsvetenskapliga seminariet* återspeglas i en praktikinära undervisning om arbetslivet som ex. bedrivs inom Personal- och arbetslivsprogrammet, där studenterna får möjligheten att träna sig på att reflektera över olika aspekter av arbetslivet (genom egen praktik). Utbildningen bedrivs av forskare som har erfarenheter av att handleda både doktorander och grundutbildningsstudenter i såväl ämnesspecifika frågor som metodfrågor.

Forskare från miljön har erfarenheter av att undervisa om, till exempel: arbetsmiljö och arbetsmiljöarbete, ledarskap, ledning och styrning, arbetsmarknadens parter och olika processer på övergripande nivå som påverkar arbete och arbetsmiljö, strategiskt personalarbete, könsteori och jämställdhet, kunskaper om aktionsinriktade forskningsmetoder, kvalitativa metoder och kvalitativa analyser. Flera har även erfarenheter av att bedriva uppdragsutbildningar om ledarskap, styrning och arbetsorganisation.

Forskare inom den *Audiovisuella miljön* tar upp den egna forskningen i olika undervisningssammanhang - även om det sker i olika utsträckning bland forskarna. Forskarnas teoretiska kunnande och metodinsikter tas till vara i flertalet kurser på grund- och avancerad nivå. I huvudsak är dock inte utbildningarna utformade utifrån forskarnas kompetensprofiler, utan utgör en blandning av beprövad erfarenhet, olika vetenskapliga perspektiv och konstnärliga uttryck syftande mot olika verksamhetsområden inom medieproduktion.

Forskare inom *CeTLeR* är verksamma inom kandidat- och magisterprogram inom turismvetenskap. Grundutbildningen inom International Tourism Management har inriktningkurser inom destinationsutveckling samt inom evenemang som speglar gruppens forskarkompetens. Utbildningen på magisternivå ger studenterna forskningsförankrad utbildning inom forskargruppens övergripande styrkeområde, destinationsutveckling vilket också programnamnet avspeglar: Tourism Destination Development.

Undervisningen i religions- och historiedidaktik inom lärarutbildningen bygger i hög grad på forskning utförd av lärare som deltar i *Humanioraseminariet* och som förmedlas i undervisningen via föreläsningar och kurslitteratur, inklusive i magisterkurser. Ett annat exempel är undervisningen i modern afrikansk historia, liksom i kurser om mänskliga rättigheter, där viktiga delar av kurslitteraturen från grund- till påbyggnadsnivå också är författade av forskare från de båda miljöerna.

Forskarna inom *Näringsliv och samhälle* är engagerade i framförallt ekonomiutbildningarna på kandidatnivå. På magisternivån finns program inom företagsekonomin där framförallt forskare med inriktning mot internationalisering undervisar, exempelvis inom internationell handel och marknadsföring. Magisterprogrammet i nationalekonomi drivs till största delen av seniora forskare. Kurser i

exempelvis tillämpad mikroekonomi och samhällsekonomisk analys speglar forskargruppens styrkor.

Forskare verksamma inom ramen för *TICS seminariemiljö* har kompetens och lång erfarenhet att bedriva både utbildning på campus och på distans. Statsvetenskaplig forskning som genomsyrar utbildningen inkluderar frågor från politisk teori och politiska system till internationella relationer och offentliga institutioner. Flera forskare från statsvetenskap är även verksamma inom magisterprogrammet "Demokrati, medborgarskap och förändring". Sociologi inkluderar ämnesspecifika frågor kring makt, välfärdsstat, normer och normkritik samt social ojämlikhet och sociala relationer. Den breda metodologiska forskningskompetensen hos båda ämnena genomsyrar utbildningen i formen av både kvalitativt och kvantitativt metodorienterade kurser samt handledning av examensarbete och doktorsavhandlingar.

Värdering

Flertalet forskare inom seminariemiljöer medverkar idag i institutionens utbildningar på såväl grund- som avancerad nivå. Forskarnas viktigaste bidrag till undervisningen är främst sakkunskapen inom respektive kunskapsfält, men också forskarnas metodkunskande – i synnerhet för utbildningar på avancerad nivå. En utmaning är att möjliggöra för studenter att engagera sig i olika aspekter av forskningsverksamheten (förstudier, datainsamlingar, etc). Det finns exempel på detta idag inom några seminariemiljöer, men i begränsad utsträckning. Det är framför allt inom kurser på avancerad nivå som studenter i större utsträckning borde kunna koppla delar av sina studier till seminariemiljöernas forskning. På grundnivå är kunskapsstoffet i kurserna ofta av generisk karaktär och ger mindre utrymme för den speciella fördjupning som en forskningsmedverkan förutsätter.

4.2. Befintliga eller planerade forskarskolor, ansökan om examenstillstånd på doktorsnivå och övriga samarbeten inom forskarutbildning med andra lärosäten.

Högskolan har idag examenstillstånd på forskarnivå inom områdena Mikrodataanalys, Vårdvetenskap, Pedagogiskt arbete samt Resurseffektiv byggd miljö. Av dessa är institutionens forskare mest engagerade i forskarutbildningen i Pedagogiskt arbete (främst forskare inom *Humanioraseminariet*) och i Mikrodataanalys (främst forskare inom *Näringsliv och samhälle*). Som framgått av redovisningen ovan är forskare från flera seminariemiljöer också engagerade på olika sätt i forskarutbildningen vid andra lärosäten.

I Högskolans verksamhetsuppdrag till IKS finns en förväntan att institutionen ska utveckla en miljö som är koherent nog att ansvara för en forskarutbildning inom humaniora och samhällsvetenskap. Det innebär - i termer från Högskolans strategidokument - att utveckla en *komplett* sammanhållen akademisk miljö, d.v.s. en miljö där institutionens utbildningar på kandidat-, magister- och master-nivå kan krönas av en utbildning också på forskarnivå.¹⁰

Parallellt med självvärderingsarbetet pågår ett arbete som med utgångspunkt i de befintliga seminariemiljöerna söker identifiera och avgränsa ett område för en kommande forskarutbildning inom

¹⁰ "En komplett sammanhållen miljö inrymmer ett stort antal disputerade lärare och seniorer inom kunskapsområden som är varandra understödande. Inom den kompletta miljön ska det finnas ett tillräckligt antal professorer och docenter för att genomföra en forskarutbildning för en grupp doktorander av tillräcklig storlek för att säkra kontinuitet över tid, och utbildningen på avancerad nivå ska ha en sådan volym och kvalitet att ett stabilt inflöde av doktorander säkras. Den kompletta miljön utmärks också av en god förmåga att attrahera externa forskningsmedel." (*Strategi för Högskolan Dalarna 2020–2026*)

humaniora och samhällsvetenskap. Målet är att inom det närmaste året lämna in en ansökan om examenstillstånd. Kärnan i det föreslagna området består i att belysa och kritiskt granska sambanden mellan sociala och ekonomiska dimensioner i arbetet för en hållbar samhällsutveckling. Vid Högskolan Dalarna finns flera relevanta inriktningar för denna forskarutbildning; turism, arbetsliv, nationalekonomi samt interkulturella studier inom humaniora och samhällsvetenskap. Området hämtar också stöd från den *Audiovisuella seminariemiljön* där arbete pågår med en gemensam nationell forskarskola. Forskare inom den audiovisuella miljön arbetar tillsammans med fyra lärosäten – Blekinge tekniska högskola, Linnéuniversitetet, Malmö universitet och Högskolan Väst – inom ramen för SMEA (Svenska Medieproduktionsakademier) för att skapa en nationell forskarskola i Medieproduktion.

5 Samverkansarbete och samhällsrelevans

5.1. Samverkan i forskningen med näringsliv, myndigheter eller offentlig sektor.

Samverkansarbete är omfattande och äger rum i anslutning till institutionens utbildningar, men också via uppdragsforskning och forskningssamverkan. Inom institutionen finns tre organ för samverkan med det omgivande samhället enligt den s.k. kvadrupelhelix-tanken¹¹:

- CeTLeR (*Centrum för turism- och besöksnäringens forskning*)
- IKUD (*Interkulturellt utvecklingscentrum Dalarna*)
- CeLeDa (*Centrum för Ledarskap i Dalarna*)¹²

Dessa samverkansorgan har en stark ställning inom institutionen - CeTLeR och IKUD bildades 2016 och är väl etablerade medan CeLeDa är relativt nystartad och befinner sig i en uppstartsfas, men från och med hösten 2022 ingår CeLeDa i institutionens samverkansråd.

CeTLeR har en central roll i Högskolans samverkansstrategi inom området *Innovativ upplevelseproduktion*. CeTLeR har samverkan med många olika partner inom näringslivet - ofta regionala företag med internationella inslag. Under perioden har två större ERUF-projekt (*Europeiska regionala utvecklingsfonden*) genomförts med stöd från Region Dalarna, och som möjliggjort för forskare och lärare att engagera sig i samverkan med omgivande samhälle med särskilt fokus på det regionala näringslivet inom besöksnäringen.

Samverkansarbetet i CeTLeR har gjort verksamheten känd både på nationella och internationella arenor, där turismforskning och kompetensfrågor inom besöksnäringen hanteras. CeTLeR har synliggjort forskningen betydelse för aktörer inom näringsliv, myndigheter och andra organisationer och branschorgan. Forskare från CeTLeR har en viktig roll som koordinator för NORTHORS (*Nordic Society for Tourism and Hospitality Research*), liksom på global nivå genom ordförandeskap för organisationen ATLAS (*The Association for Tourism and Leisure Education and Research*), en internationell sammanslutning för främjande av forskning och utbildning inom turism.

IKUD sysslar med utvecklingsarbete och följeforskning kring frågor om interkulturalitet och gestaltning av människans kulturella, sociala och institutionella samspel med omvärlden – ex. frågor om demokrati, tolerans, integration, religion, social utsatthet och extremism. IKUD har varit

¹¹ Samverkan mellan akademien, näringsliv och offentlig sektor i kommun, region och i statlig verksamhet samt med civilsamhället.

¹² Akronymen CeLeDa kan utläsas på ovanstående sätt men utgör formellt en *Partnersamverkan för forskningsbaserad utveckling av det offentliga ledarskapet i Dalarna*.

engagerade i projekt lokalt, regionalt och nationellt om interreligiösa råd i lokalsamhället, frågor om hälsa, trygghet och lärande i skolutveckling i lokalsamhället, *Projekt Stad och land* med Dalateatern liksom *Dala migrantstudie* med *World Values Surveys*. IKUD har också medverkat i utvärderingen av Sveriges strategi för demokrati och mot våldbejakande extremism och internationellt deltagit i samverkansforskning i Horizon 2020, MATILDE.

CeLeDa är inriktat på samverkan mellan arbetsvetenskap och offentliga regionala aktörer i syfte att utveckla det offentliga ledarskapet i Dalarna. I centrum står HR-strategiska utvecklingsprocesser och frågor om ledarskap. Sedan 2017 har en partnersamverkan utvecklats med 13 av Dalarnas 15 kommuner och diskussioner förs med övriga, Borlänge kommun och Smedjebackens kommun. Under 2021 upprättades ett avtal om partnersamverkan för perioden 2022 – 24 mellan Region Dalarnas HR-enhet och Högskolan Dalarna, ämnet arbetsvetenskap. Samverkan har under 2022 resulterat i fördjupade kontakter med främst Hälso- och sjukvårdsförvaltningen med gemensamma dialogseminarier som för högskolan lagt en grund för kommande forskningsansökningar. Eftersom regionen har en tradition av egen forskning bör potentialen för en långsiktig och fördjupad samverkan ses som god gällande frågor om ledning, styrning och arbetsmiljö.

Även i anslutning till den *Audiovisuella miljön* sker ett aktivt samverkansarbete. DAVA är ansluten till den internationella organisationen för film och TV-högskolor CILECT, och miljöns forskare är aktiva i organisationens möten och konferenser. Samverkan har också ägt rum med *Griffith University* (Australien) kring två dokumentära forskningsprojekt 2020-2022. Andra ex. på samverkansprojekt är ”Global Childhoods” tillsammans med forskare vid Göteborgs universitet, och projekt för Europeiska Radio- och TV-unionen om ljudnivåreglering inom broadcast. Konstnärlig samverkan har skett med kulturföreningen Magasinet, Dalapop och Musik i Dalarna, och Borlänges Experimentella Audiovisuella Mötesplatser (BEAM).

Värdering

Institutionens samverkan med det omgivande samhället är omfattande och förhållandevis väl fungerande. Kontakter med externa samverkanspartner är väl utbyggda med ett ömsesidigt ansvarstagande för samverkan. Samverkansarbetet gynnar utvecklingen av institutionens forskning genom att – för vissa miljöer – starkt bidra till extern finansiering av forskningen.

5.2. Externt informationsarbete rörande forskningsresultat och popularisering av institutionens vetenskapliga arbete; deltagande i samhällsdebatt, framträdande i media och liknande.

Forskarna inom institutionens seminariemiljöer når i stor utsträckning ut i olika publika kanaler med sin forskning.

Inom *Arbetsvetenskap* är det vanligt forskare inbjuds till konferenser och frukostmöten, liksom intervjuer i TV, tidningar och radio, bl.a. om coronapandemins effekter på arbetslivet. Miljöns forskning är också föremål för god uppmärksamhet i fackpressen.

Forskare inom den *Audiovisuella seminariemiljön* har presenterats och kommenterats i t.ex. Kulturnyheterna (SVT), Kulturnytt (SR/P1), Vega i dag (Svenska YLE), vid Almedalsveckan, Svensk scenkonsts branschdagar och Kulturhuset, liksom för Kulturdepartementet. Forskarna har också medverkat med populärvetenskapliga antologikapitel, artiklar på nätet och recensioner i tidningar och

tidskrifter, liksom vid tematiska rundabordssamtal ("Tankar om fotografi", Centrum för fotografi/Konstfack) och fått musikproduktioner spelade i radio och TV.

Kulturpolitisk forskning har presenterats för regionala kulturpolitiker, samt för Kulturdepartementet. Forskningen om regionala innovationssystem har blivit uppmärksammas vid konferensen *Högskola och samhälle i samverkan*, HSS 2019. Två halvdagskonferenser har arrangerats för att stimulera till en vidare samhällelig diskussion om den historiska dokumentärfilmens möjligheter, med deltagare från bl.a. Riksantikvarieämbetet, Svenska Filminstitutet och andra museer, arkiv och kulturarvsinstitutioner (2021 och 2022).

Konstnärliga lektorer och professorer har presenterat sina forskningsresultat och deltagit i panel-samtal i flera konstnärliga kontexter, såsom Filmfest Sundsvall, Folkmusikens Hus (Rättvik, 2019), 2022 Nordisk Arkiv och Researchkonferens (online), forskningsbidrag till föreställningen "Vadstena-bullret" (2018), samt en presentation vid Australiens ambassad i Stockholm ("Jill Bilcock – Dancing the invisible", 2019), utöver uppmärksamhet i radio och musiktidskrifter.

Forskare inom *CeTL&R* har medverkat i radio och TV liksom med debattartiklar i Dalarnas tidningar, men också fått spridning genom kanaler såsom Masterclass-filmer, om bl.a. sexhandel inom besöksnäringen. Forskningen om naturturism har också bevakats genom TV- och radioinslag. Inbjudningar om att presentera forskningen kommer regelbundet också från kommuner, regioner, länsstyrelser och läns museer. Forskningen om hållbar turism har rönt stort intresse från branschtidningar som har fokus på hållbar landsbygdsutveckling och lokala turistföretag.

Forskare från *Humanioraseminarier* har engagerats som experter av Sveriges Television om publikforskning. Miljöns islamforskning har uppmärksammas i tidningar och intervjuer och i utåtriktade seminarier mot allmänheten. Det finns pod-casts om forskningen om bl.a. autism och religion. Historikernas forskning om Ryssland har uppmärksammas i lokalradio, och på nationell nivå har forskningen om biståndspolitikens historia föranlett föredragningar och myndighetsövergripande seminarier på Sida och Expertmyndigheten för Biståndsanalys (EBA), liksom föreläsningar vid ABF i Stockholm och på MR-dagarna i Göteborg, men också genom podcasts, krönikor och debattartiklar. Debattinlägg från humanioramiljöns forskare har funnits som understreckare i SvD eller på DN-debatt, liksom i TV- och radioinslag om samhällets interkulturella utmaningar. Sveriges radio och DN har också lyft forskningen om barn i religiösa rörelser. Miljön bidrar också med sakkunnig Afrikaexpertis i Sveriges radio och dokumentärfilmer. Didaktikforskningen når ut i populärvetenskapliga artiklar i tidskrifter som *Noter*, *SO-didaktik* och *Vägval*, samt föreläsningar vid historellärarkonferens i Danmark och panelmedverkan i Almedalen liksom blogginlägg i HUM-TANK

Forskare inom *Näringsliv och samhälle* medverkar i tidskriften *Ekonomisk debatt* om samhällsekonomisk effektivitet i den svenska miljöpolitiken och om EU:s miljöarbete, och har också medverkat som expert i diskussionen om governance i *Baltic Rim Economics*. Miljöns forskning sprids också via www.altmetric.com. Forskare medverkar även i branschtidskrifter om projektledning och transformation av digitaliserade affärsmodeller, exempelvis i stiftelsen IMIT:s forskningsinformation eller tidningen *Balans*. Forskare inom miljön deltar också i debattforum om utbildning och entreprenörskap, exempelvis Videum Science Park i Växjö, och har medverkat vid praktikerseminarier vid Centrum för global HRM.

TICS-miljöns forskning om semipresidentialitet har fått uppmärksamhet i flera mediekanaler, bland annat genom medverkan som statsvetenskaplig expert i Sveriges Televisions program *Utrikesbyrån* om utvecklingen i Ukraina. Under valrörelsen 2022 medverkade miljöns statsvetare med återkommande kommentarer i Falukuriren och Sveriges radio P4. Miljöns forskning om demokrati och unga vuxnas valdeltagande har uppmärksammats av Sveriges radio liksom av Föreningen Demokratibygget, Rädda barnen, Huddinge kommun, Järvaveckan, ABF, Sensus och Svenska Kyrkan. Äldreforskning om digitalisering har uppmärksammats av Region Dalarna. Forskare inom miljön har också utifrån sin forskning publicerat debattinlägg om arbetskraftinvandring och EU:s asylpolitik i Dalarnas tidningar.

6. Utvecklingsmöjligheter och övriga kommentarer eller sammanfattningar

6.1. Vision om 5 år för forskningen inom IKS:

- **Erhållit tillstånd att bedriva forskarutbildning inom minst ett humanistiskt- samhällsvetenskapligt forskningsområde**

Under perioden har humaniora och samhällsvetenskap inom IKS erhållit tillstånd att examinera doktorer inom ett område med fokus på hållbara samhällen och organisationer. Forskarutbildningen har ytterligare stärkt forskningsverksamheten inom institutionen och förbättrat seminarie-miljöernas förmåga att bidra till en kritisk granskning av sambanden mellan sociala och ekonomiska dimensioner i arbetet för en hållbar samhällsutveckling. Områdets mång- och tvärvetenskapliga karaktär, omfattande såväl rumsliga som institutionella och organisatoriska perspektiv på centrala samhällsutmaningar, har utvecklat den gränsöverskridande forskningen inom IKS och forskares möjligheter att skapa forskningssamarbeten över seminarie- och ämnesgränser.

Den nuvarande betydande forskningsaktiviteten inom de samhällsvetenskapliga ämnesområdena turism, arbetsvetenskap, statsvetenskap och nationalekonomi har fördjupats av den humanistiska forskningen i form av en utvecklad förståelse av den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektiven, som också omfattar historiska och interkulturella perspektiv. Institutionens forskningsinriktning svarar väl mot ett identifierat behov av kunskaper om hållbarhetens samhälleliga och organisatoriska förutsättningar, och berör områden som integration, jämlikt deltagande och segregation, pågående omställningar på arbetsmarknaden, expanderande tillverkningsindustri, transporter, klimatanpassning samt ökat behov av vård- och omsorg.

Institutionen har också inom området för forskarutbildningen utvecklat kunskapsbryggor mellan Hum-samforskningen och den expanderande forskningsmiljön inom *Dalarnas audiovisuella akademi* (DAVA).

- **Ökade resurser för forskningen**

Den förstärkta inriktningen av forskningen mot olika aspekter av hållbara samhällen och organisationer, förbättrar möjligheterna att erhålla forskningsmedel från regionala, nationella och internationella finansörer. Institutionen har ökat andelen externa medel till 50 % av de samlade forskningsanslagen jämfört med den senaste femårsperiodens 37 %.

- **Ökad andel publicering och ökad andel publicerande forskare**

Andelen forskare från institutionen som publicerar sig i välrenommerade tidskrifter har ökat med 10 % från den nuvarande relativt höga nivån. Institutionen uppvisar också en stark forskningskapacitet genom att forskningspublikationerna är fördelade på många forskare. Andelen publikationer som återfinns i toppnoteringar inom respektive fält har också ökat, liksom andelen sampubliceringar.

- **Ökad andel disputerade lärare, docenter och professorer**

Genom institutionens meriteringsstrategier har andelen disputerade ökat till 70 % av institutionens anställda och antalet seniora med 25 %. Ett viktigt inslag i meriteringsstrategin är att adjunkter fått goda möjligheter att meritera sig genom magister- och masterexamen, och därmed bli behöriga att antas till forskarutbildning. Den nödvändiga satsningen på adjunkternas kompetensutveckling skulle dock kräva ett mer systematiskt arbete med en samordning på lärosätessövergripande nivå.

- **Ökat antal doktorander**

Dagens 17 doktorander har under perioden ökat till ca 25, varav minst 10 är verksamma inom ett forskarutbildningsområde om hållbara samhällen och organisationer.

- **Stärkt vetenskaplig kompetens inom den audiovisuella miljön**

Den audiovisuella seminariemiljön, som kombinerar vetenskaplig kompetens med högt ställda krav på konstnärlig kompetens, har byggt ut den vetenskapliga basens genom en professur med inriktning mot audiovisuallitet, och ytterligare utvecklat integreringen av vetenskaplig och konstnärlig forskning inom medieproduktionsområdet. Den audiovisuella miljön bidrar också aktivt med forskning inom ett område med fokus på hållbara samhällen och organisationer.

- **Ökad grad av samarbete och samsökande över seminarie-, ämnes- och institutionsgränser**

En kritisk nyckelfråga för IKS under nästa 5-årsperiod är hur forskare inom olika seminariegrupper lyckas skapa gemensamma forskningsprojekt över seminarie-, ämnes och institutionsgränser. Härvidlag blir det viktigt att institutionsledningen strategiskt driver frågan och skapar förutsättningar för mer gränsöverskridande forskningssamarbeten i syfte att stärka våra sammanhållna akademiska miljöer men också samarbetet mellan dem.

- **Engagera studenter på avancerad nivå i forskningsverksamheten**

Studenter på avancerad nivå erbjuds möjligheten att som en del i utbildningen medverka i olika forskningsprojekt inom institutionen - exempelvis genom fältstudier/datainsamling, litteraturstudier eller via examensarbeten.

6.2. Styrkor och möjligheter, svagheter och hot

Till framtida hot mot en positiv utveckling hör institutionens breda forskningsfält och heterogenitet. Kraftsamlingen av Högskolan Dalarnas humanistiska och samhällsvetenskapliga forskning kombinerat med den audiovisuella forskningen kräver åtskilligt strategiskt arbete på institutionens olika nivåer. Resurserna är begränsade och miljön är i mångt och mycket beroende av kreativa initiativ från pådrivande forskare som skapar fruktbara kontakter mellan varandra. Initiativ av

strategiskt viktig karaktär ska stödjas från ledningsnivå, men måste främst växa fram dynamiskt mellan forskare, engagerade i gemensamma projekt.

Till de identifierbara riskerna hör tendenser till forskningsmiljöernas partikularism och svårigheten att skapa långsiktiga och uthålliga samarbeten inom institutionens olika miljöer kombinerat med bärkraftiga och trovärdiga samarbeten med andra lärosäten nationellt och internationellt. Till bristerna och möjliga hot hör också det mellanstora lärosätets begränsade resurser för forskningen, och därmed sårbarhet i ett stort beroende av externa forskningsmedel för att utveckla forskningsverksamheten.

Institutionens styrka är den samlade forskningen med levande kontaktytor både inom, men också mellan, de olika seminariemiljöerna. Här finns stora möjligheter att fördjupa gränsöverskridande samarbeten som skapar samhällsrelevanta forskningsprojekt där spetskompetens kombineras från olika seminariemiljöer och forskningsfält, från institutionens hela spektrum, humanistiskt, samhällsvetenskaplig och audiovisuellt.

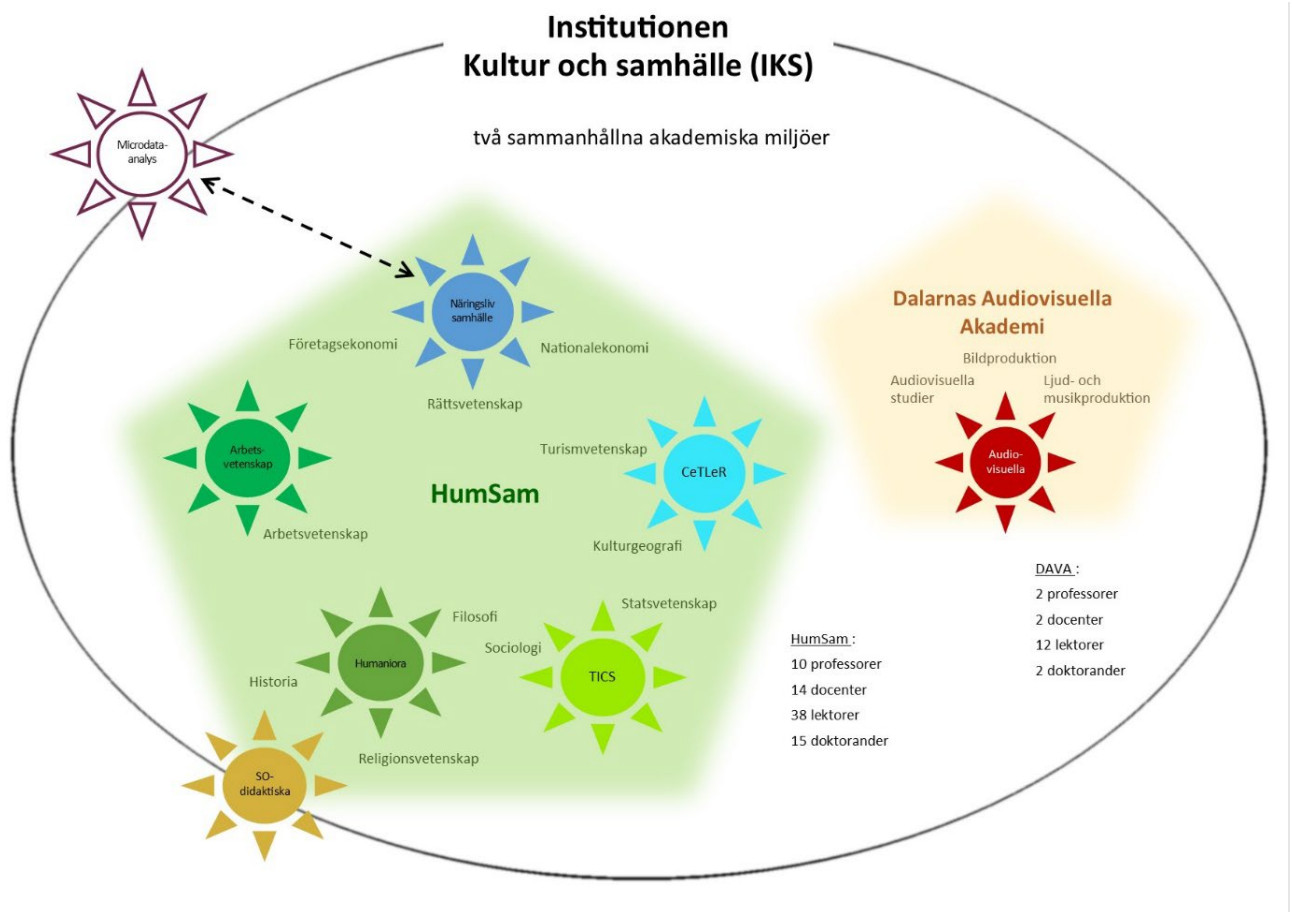
Samverkanserfarenheterna inom institutionen är ytterligare ett styrkeområde där flera olika seminariemiljöer tillsammans med centrumbildningar har skapat goda och robusta samarbeten med olika partner - särskilt tongivande i den regionala kontexten men också på nationell och internationell nivå.

Institutionen har en styrka i den breda seniora kompetensen, den livaktiga doktorandmiljön och en utbildningsbas som i många avseenden synkroniserar med forskningen och som också fångar upp angelägna samhällsutmaningar med fokus på samtidens kunskapsbehov av sambanden mellan social och ekonomisk hållbarhet. Till styrkorna hör, förutom engagerade forskare, också en ledning för institutionen med en tydlig inriktning för forskningsverksamhetens utveckling och framtid.

Skrivargrupp:

Tomas Axelson, professor och prorektor HumSam, Thorbjörn Swenberg, docent och prorektor DAVA, Tobias Heldt, docent turismvetenskap, Magdalena Kania Lundholm, docent sociologi, Torsten Hylén, docent religionsvetenskap & Dick Åhman, senior rådgivare och sekreterare.

Bilaga 1. Översikt över institutionens sammanhållna akademiska miljöer, befintliga högre seminarier inom IKS, inklusive två tongivande institutionsövergripande seminarier.

Bilaga 2. Utbildningsprogram inom IKS

Kandidatprogram	Reg		Magisterprogram	Reg
Ekonomprogrammet 180 hp	237 st	}	Mpg i Företagsekonomi med internationellt fokus 60 hp	36 st
Sport Managementprogrammet 180 hp	85 st		Mpg i nationalekonomi 60 hp	18 st
Personal- och arbetslivsprogrammet 180 hp	231 st	}		
Samhällsvetarprogrammet 180 hp	182 st		Demokrati, medborgarskap och förändring 60 hp	38 st
International Tourism Management 180 hp	90 st		Magisterprogram i destinationsutveckling 60 hp	29 st
Audiovisuell produktion 180 hp	33 st			
Film- och TV-produktion 180 hp	131 st			
Filmproduktion för reklam och information 180 hp	77 st		Magisterprogram Audiovisuella studier 60 hp	20 st
Ljud- och musikproduktionsprogrammet 180 hp	138 st			
Manus för film och TV 180 hp	72 st			
Musik- och ljuddesign 120 hp	48 st			
				Mag.pr Afrikanska studier 60 hp

Institutionen erbjuder olika vägar för studerande att gå från kandidatprogram till utbildningar på avancerad nivå inom; ekonomiområdet; samhällsvetarprogrammet och; turismprogrammen.¹³ Kandidatstudenter inom Personal- och arbetslivsprogrammet (PAL) kan idag fördjupa sin grundutbildning via Magisterprogrammet i företagsekonomi. Däremot saknas en påbyggnadsutbildning för den grupp studenter som vill fortsätta sina studier med en arbetsvetenskaplig inriktning. Det är en brist som bör åtgärdas med tanke på PAL-utbildningens attraktivitet på kandidatnivå och den vetenskapliga styrkan inom den arbetsvetenskapliga seminariemiljön.

Det internationella magisterprogrammet i Afrikanska studier, 60 hp, är ovanligt i internationell jämförelse med sin bas i humaniorämnena historia och religionsvetenskap, och har omfattande medverkan av lärare från dessa ämnen. Programmet är pausat för närvarande, dock erbjuds kurspaket inom Afrikanska studier.

¹³ En ansökan om examenstillstånd på masternivå inom turismutbildningen - *Sustainable Tourism* - är inlämnad till UKÄ.

HÖGSKOLAN
DALARNA